

Ersättningar till deltagare i arbetsmarknads- politiska insatser

En vägledning är i första hand ett stöd för Försäkringskassans medarbetare vid ärendehandläggning och utbildning. Den innehåller en samlad information om vad som gäller på det aktuella området, uppdelat på tillämpnings- och metodstödsavsnitt.

En vägledning kan innehålla beskrivningar av

- författningsbestämmelser
- allmänna råd
- förarbeten
- rättspraxis
- JO:s beslut

En vägledning kan även innehålla beskrivningar av hur man ska handlägga ärenden på det aktuella området och vilka metoder som då ska användas.

Vägledningarna uppdateras fortlöpande. Ändringar arbetas in i den elektroniska versionen. Den elektroniska versionen hittar du på [http://www.forsakringskassan.se/Om Försäkringskassan/Dina rättigheter och skyldigheter/Vägledningar och rättsliga ställningstaganden – Vägledningar](http://www.forsakringskassan.se/Om_Forsakringskassan/Dina_rattigheter_och_skyldigheter/Vagledningar_och_rattsliga_stallningstaganden_-_Vagledningar).

Du som arbetar på Försäkringskassan hittar dem också på Fia.

Upplysningar: Försäkringskassan
Rättsavdelningen

Innehåll

Förkortningar	6
Sammanfattning	7
Läsanvisningar	8
1 Om ersättningarna och gemensamma regler	9
1.1 Ersättningar till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.....	9
1.1.1 <i>Om ersättningarna</i>	10
1.2 Arbetsförmedlingen och Skatteverket ska lämna uppgifter till Försäkringskassan.....	10
1.3 Ansökan	11
1.3.1 <i>Begära ökad ersättning</i>	12
1.3.2 <i>Makars gemensamma ansökan</i>	12
1.3.3 <i>Handlingar som är av betydelse för ärendet</i>	12
1.3.4 <i>Ändrade förhållanden</i>	12
1.4 Ansökan lämnas till Försäkringskassan via e-tjänst eller på blankett	13
1.5 Tid för vilken deltagaren kan få ersättning.....	13
1.5.1 <i>Särskilda skäl</i>	14
2 Villkor för att kunna få grundersättning	15
2.1 Den som deltar kan få grundersättning.....	15
2.2 Den som är förhindrad att delta kan få grundersättning	16
2.2.1 <i>Sjukdom</i>	16
2.2.2 <i>Tillfällig vård av barn</i>	17
2.2.3 <i>Vård av närstående</i>	17
2.3 Karens.....	18
2.4 Enskild angelägenhet av vikt och tillfälligt uppehåll.....	19
2.4.1 <i>Tolvmånadersperiod</i>	20
3 Bestämma dagbelopp för grundersättning före eventuell minskning	21
3.1 Grundläggande regler	21
3.2 Dagbelopp för deltagare som kan få aktivitetsstöd och som uppfyller villkoren för att ha rätt till a-kassa	22
3.2.1 <i>Ersättningsperioder och ersättningsdagar</i>	22
3.2.2 <i>Belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning</i>	23
3.2.3 <i>Deltagare som har fått arbetslöshetsersättning under den längsta tid som är möjlig</i>	23
3.2.4 <i>Särskilda regler för deltagare som inte fyllt 25 år</i>	23
3.2.5 <i>Dagbeloppet är som lägst 365 kronor vid heltidsprogram</i>	24
3.2.6 <i>Uppgifter som a-kassan lämnar till Försäkringskassan</i>	24
3.2.7 <i>Återinträde och på nytt anvisad</i>	24
3.2.8 <i>Sänkt dagbelopp</i>	25
3.3 Dagbelopp för övriga deltagare	25
3.3.1 <i>Aktivitetsstöd</i>	26
3.3.2 <i>Utvecklingsersättning</i>	27
3.3.3 <i>Etableringsersättning</i>	27
4 Minskning av dagbeloppet när programmets omfattning är mindre än heltid	29
4.1 Särskilda skäl.....	29

5	Samordning med andra ersättningar	31
5.1	Samordning med studiestöd och studiestartsstöd	31
5.2	Minskning med sjukersättning, aktivitetsersättning, allmän ålderspension och tjänstepension	33
5.2.1	<i>Sjukersättning, aktivitetsersättning och allmän ålderspension</i>	33
5.2.2	<i>Tjänstepension</i>	36
5.3	Minskning med föräldrapenning, rehabiliteringspenning och lön eller andra anställningsförmåner från en arbetsgivare	36
5.3.1	<i>Föräldrapenning och rehabiliteringspenning</i>	36
5.3.2	<i>Lön</i>	38
5.3.3	<i>Andra anställningsförmåner från en arbetsgivare</i>	40
5.4	Samordning när deltagaren har fler än en annan ersättning	43
5.5	Minskning för bostadsersättning	45
6	Situationer då deltagare inte får grundersättning	46
6.1	Deltagare som är intagen på kriminalvårdsanstalt	46
6.2	Deltagare i program inom ramen för etableringsplan	47
6.3	Olovlig frånvaro del av en dag	47
6.4	Deltagare som stängts av från rätt till ersättning	48
6.5	Arbetsförmedlingens beslut om varning och avstängning från rätt till ersättning	49
6.5.1	<i>Försäkringskassan verkställer Arbetsförmedlingens beslut om avstängning</i>	51
6.6	Försäkringskassan utreder och beslutar om avstängning från rätt till ersättning	52
6.7	Avstängningstid och avstängningsdagar	52
6.7.1	<i>Deltagaren skulle ha fått ersättning om det inte hade varit en avstängningsdag</i>	53
6.7.2	<i>Deltagaren har arbetat</i>	53
6.7.3	<i>Kalenderspär</i>	53
6.7.4	<i>Vilka dagar som blir avstängningsdagar</i>	53
7	Villkor för att kunna få etableringstillägg och bostadsersättning	56
7.1	Gemensamma bestämmelser	56
7.2	Etableringstillägg.....	57
7.2.1	<i>Barn under 20 år</i>	57
7.2.2	<i>Barnet ska vara folkbokfört och bosatt</i>	57
7.2.3	<i>Vårdnaden</i>	57
7.2.4	<i>Barn som är självförsörjande</i>	58
7.2.5	<i>Hushåll och makar</i>	58
7.3	Bostadsersättning	59
7.3.1	<i>Ensamstående utan hemmavarande barn</i>	59
7.3.2	<i>Bostadskostnad – för den som hyr sin bostad</i>	59
7.3.3	<i>För den som hyr i andra hand</i>	59
7.3.4	<i>Bostadskostnad – övriga boendeformer</i>	60
7.3.5	<i>Deltagaren ska bo i egen bostad</i>	60
8	Så beräknas tilläggsersättningarna	61
8.1	Gemensamma bestämmelser	61
8.2	Så beräknas etableringstillägget.....	62
8.3	Beräkna utifrån antalet barn, ålder och med avdrag för underhållsstöd	62
8.4	Så beräknas bostadsersättningen	63
8.5	Uppskattning av kostnader för en bostad	63
8.6	Så beräknas bostadskostnaden för den som hyr sin bostad.....	64
8.6.1	<i>Lägga till eller dra av en kostnad</i>	64

8.6.2	<i>Uppvärmning (inklusive varmvatten)</i>	64
8.6.3	<i>Vattenförbrukning</i>	64
8.6.4	<i>Sophämtning</i>	65
8.6.5	<i>Hushållsel</i>	65
8.6.6	<i>Övriga avgifter</i>	65
8.7	Så beräknas bostadskostnaden för övriga boendeformer.....	65
9	Besluta och betala ut ersättning	66
9.1	Besluta om ersättning	66
9.1.1	<i>Interimistiska beslut</i>	66
9.2	Utbetalning.....	68
9.3	Kvittning	68
9.4	Initiera återkravsutredning	69
9.5	Ändring och omprövning av beslut med stöd av 113 kap. SFB.....	69
9.6	Beslut när socialnämnden begär utbetalning för retroaktiv tid från Försäkringskassan.....	69
10	Försäkringskassans uppgiftsskyldighet och utredningsbefogenheter	70
10.1	Försäkringskassans uppgiftsskyldighet	70
10.2	Försäkringskassans utredningsbefogenheter.....	71
11	Övriga bestämmelser	72
11.1	Arbetskonflikter (strejk och lockout) med mera	72
11.2	Övergångsbestämmelser.....	72
12	Metodstöd	73
12.1	Metodstöd – återrapportering till a-kassan	73
12.1.1	<i>Fastställda ersättningsdagar</i>	73
12.1.2	<i>Hantering av ersättningsperioder i Försäkringskassans IT-system</i>	73
12.1.3	<i>Vilka dagar ska återrapporteras?</i>	74
12.1.4	<i>Delåterrapportering</i>	74
12.1.5	<i>Slutåterrapportering</i>	74
12.1.6	<i>Rättelse av återrapportering</i>	75
12.1.7	<i>Återrapportering vid parallella program</i>	75
12.1.8	<i>Återrapportering vid utträde ur a-kassa</i>	75
12.2	Metodstöd återinträde och på nytt anvisad.....	75
12.3	Metodstöd – lämna impuls för kontrollutredning.....	75
12.4	Metodstöd – bostadskostnaden för den som hyr sin bostad	76
	Källförteckning	77

Förkortningar

ALF	Lag om arbetslöshetsförsäkring (1997:238)
ALFFo	Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring
CSN	Centrala studiestödsnämnden
EF	Förordning (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare
FAP	Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program
FAS	Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd
FEA	Förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser
FJOB	Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin
FUGA	Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar
JOB	Jobb- och utvecklingsgarantin
UGA	Jobbgaranti för ungdomar
SFB	Socialförsäkringsbalken (2010:110)
SPV	Statens tjänstepensionsverk

Sammanfattning

Syftet med vägledningen är att den ska vara ett stöd i det dagliga arbetet hos Försäkringskassan och på så sätt bidra till att bestämmelserna i förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA) om aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, etableringsersättning, bostadsersättning och etableringstillägg tillämpas på riktigt sätt.

Vägledningen beskriver dels vad som krävs för att kunna få de nämnda ersättningarna och dels hur ersättningarna beräknas och samordnas med andra ersättningar.

I vägledningen finns exempel och metodstöd som ska göra det lättare att förstå och hantera de aktuella bestämmelserna.

Läsanvisningar

Denna vägledning ska vara ett stöd för Försäkringskassans medarbetare i handläggningen och vid utbildning.

Vägledningen redovisar och förklarar förordningar och andra bestämmelser.

Vägledningen innehåller också en beskrivning av hur man ska handlägga ärenden och vilka metoder som då ska användas för att åstadkomma både effektivitet och kvalitet i handläggningen. Rubriken till sådana kapitel eller avsnitt inleds med ordet Metodstöd.

Hänvisningar

I vägledningen finns hänvisningar till lagar, förordningar och föreskrifter. De är som regel citerade i en ruta som texten före eller efter rutan hänvisar till. Det finns också hänvisningar till allmänna råd, Försäkringskassans interna styrdokument, förarbeten och andra vägledningar. Dessa hänvisningar finns antingen i löpande text eller inom parentes i direkt anslutning till den mening eller det stycke den avser.

Sist i vägledningen finns en källförteckning som redovisar de lagar, förordningar, domar med mera som nämns i vägledningen.

Exempel

Vägledningen innehåller också exempel. De är komplement till beskrivningarna och åskådliggör framför allt hur en ersättning ska beräknas.

Att hitta rätt i vägledningen

I vägledningen finns en innehållsförteckning. Den är placerad först och ger en översiktssbild av vägledningens kapitel och avsnitt. Med hjälp av fliken "Bokmärken" i vänsterkanten kan du navigera mellan avsnitten. Det finns också en sökfunktion för att hitta enstaka ord och begrepp.

1 Om ersättningarna och gemensamma regler

I det här kapitlet kan du läsa om de olika ersättningar som deltagare i arbetsmarknadspolitiska program kan få från Försäkringskassan enligt reglerna i förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA).

Du får också veta vad deltagarna behöver göra för att få ersättning och vilken tid de kan få ersättning för.

1.1 Ersättningar till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

Arbetsförmedlingen kan anvisa personer till arbetsmarknadspolitiska program. Anvisningen är ett beslut som ger personen möjlighet att ta del av de insatser och aktiviteter som finns inom ramen för programmet. Den som deltar i ett program benämns i denna vägledning som deltagaren.

Den som deltar i ett program kan få någon av följande ersättningar:

- aktivitetsstöd
- utvecklingsersättning
- etableringsersättning.

Dessa ersättningar kallas fortsättningsvis även för grundersättningar.

Den som är anvisad till programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, fortsättningsvis kallat för etableringsprogrammet, kan även få någon av följande ersättningar:

- etableringstillägg
- bostadsersättning

Dessa ersättningar kallas fortsättningsvis även för tilläggsersättningar. Deltagare kan även få ersättning för resor, logi, dubbelt boende och vissa andra kostnader. Även reglerna för dessa ersättningar finns i FEA, men eftersom det är Arbetsförmedlingen som beslutar om och betalar ut de ersättningarna beskrivs de inte i den här vägledningen.

Följande program kan ge deltagaren ersättning enligt FEA:

- arbetsmarknadsutbildning
- validering
- arbetspraktik
- stöd till start av näringsverksamhet
- förberedande insatser
- projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning (förordning [2000:634] om arbetsmarknadspolitiska program [FAP])
- jobb- och utvecklingsgarantin (förordning [2007:414] om jobb och utvecklingsgarantin [FJOB])
- jobbgaranti för ungdomar (förordning [2007:813] om jobbgaranti för ungdomar [FUGA])

- etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.
(förordning [2017:820] om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare)

Punkt 4 övergångsbestämmelse till FEA

Den upphävda förordningen om ersättning till vissa nyanlända invandrare [...] gäller fortfarande för den som vid ikraftträdandet har en etableringsplan och så länge den planen gäller. Detsamma gäller för den som vid ikraftträdandet medverkar till upprättandet av en etableringsplan och så länge upprättandet av planen pågår.

Nyanlända som påbörjat sin etablering innan 1 januari 2018 får etableringsersättning, bostadsersättning och etableringstillägg enligt reglerna i förordningen (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare (EF). Dessa nyanlända har då en etableringsplan hos Arbetsförmedlingen och det är Arbetsförmedlingen som beslutar om etableringsersättning och Försäkringskassan som beslutar om bostadsersättning och etableringstillägg.

1.1.1 Om ersättningarna

10 kap. 6 § första stycket FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning beräknas till ett bestämt belopp per dag och lämnas för högst fem dagar per kalendervecka.

Grundersättningarna är dag ersättningar (förordning [1983:366] om utbetalning av dag ersättningar från Försäkringskassan). Till skillnad från många andra ersättningar som Försäkringskassan betalar ut, kan inte dessa ersättningar betalas ut för en del av en dag. Antingen får deltagaren ersättning för en viss dag eller så får han eller hon inte det.

Tilläggsersättningarna är månadsersättningar.

Aktivitetsstöd är en skattepliktig och pensionsgrundande ersättning. Däremot är den inte sjukpenninggrundande. Övriga ersättningar är varken skattepliktiga, sjukpenninggrundande eller pensionsgrundande (11 kap. 36 § inkomstskattelagen [1999:1229] och 59 kap. 3 och 13 §§ socialförsäkringsbalken [SFB]).

1.2 Arbetsförmedlingen och Skatteverket ska lämna uppgifter till Försäkringskassan

9 kap. 1 § FEA

Arbetsförmedlingen ska till Försäkringskassan lämna de uppgifter som har betydelse för ett ärende hos Försäkringskassan om aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning.

9 kap. 6 § FEA

Skatteverket ska till Försäkringskassan lämna de uppgifter som har betydelse för ett ärende hos Försäkringskassan om ersättning enligt denna förordning.

För att vi ska kunna utföra vårt uppdrag behöver vi få information från Arbetsförmedlingen och Skatteverket. Från Arbetsförmedlingen får vi information som vi behöver för att tillämpa reglerna för grundersättningarna och från Skatteverket får vi information som vi behöver för att tillämpa reglerna för tilläggsersättningarna.

Som framgår av bestämmelsen är uppgiftsskyldigheten generellt beskriven i förordningen. Arbetsförmedlingen lämnar dels uppgifter i samband med att de beslutar om programmet och dels ska Arbetsförmedlingen lämna de uppgifter som Försäkringskassan efterfrågar i ett enskilt ärende.

1.3 Ansökan

10 kap. 1 § FEA

Den som vill begära ersättning enligt denna förordning ska ansöka om ersättningen skriftligen. Detsamma gäller begäran om ökning av en ersättning.

Makar eller sambor som båda vill begära etableringstillägg enligt 3 kap. 10 § FEA ska ansöka om tillägget gemensamt.

2 § FKFS 2017:6

Försäkringskassan ska, utan att en deltagare ansöker, besluta om

1. att förlänga ett beslut om bostadsersättning eller etableringstillägg, om Arbetsförmedlingen beslutar om att förlänga etableringsprogrammet
2. att höja deltagarens etableringstillägg, om hans eller hennes underhållsstöd har dragits in eller minskats
3. att höja deltagarens bostadsersättning, om hans eller hennes bostadsbidrag eller bostadstillägg har dragits in eller minskats
4. att höja deltagarens bostadsersättning, om ett schablonbelopp enligt Pensionsmyndighetens föreskrifter (2014:11) om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad har ändrats och det beloppet låg till grund för Försäkringskassans beslut.

10 kap. 2 § FEA

En ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs i ett ärende om ersättning enligt denna förordning. Uppgifter om faktiska förhållanden ska lämnas på heder och samvete. Till ansökan ska bifogas de handlingar som är av betydelse för ärendet.

Den som ansöker om eller har beviljats ersättning ska anmäla ändrade förhållanden som påverkar rätten till eller storleken av ersättningen till den beslutande myndigheten. En sådan anmälan ska göras så snart som möjligt och senast 14 dagar efter det att den sökande fick kännedom om förändringen.

Bestämmelserna beskriver hur och när deltagaren ska ansöka om ersättning och vilka uppgifter som deltagaren är skyldig att lämna till Försäkringskassan. Nedan beskrivs vissa av de begrepp som används i bestämmelserna lite mer utförligt.

1.3.1 Begära ökad ersättning

Om deltagaren vill ansöka om ökad ersättning, ska han eller hon göra det skriftligt till Försäkringskassan. Detta gäller alla ersättningar enligt FEA som Försäkringskassan beslutar om.

Att ansöka om ökad ersättning innebär att deltagaren vill ändra tidigare lämnade uppgifter på ett sätt som gör att han eller hon kan få mer pengar utbetalt. Ett exempel på detta är att en deltagare vill ansöka om etableringstillägg för samma tid men för fler barn.

Som framgår av föreskrifterna ovan finns det också några situationer då deltagaren kan få tilläggsersättning med ett högre belopp utan att behöva ansöka om det. Det handlar om situationer där Försäkringskassan har den information som behövs för att bevilja tilläggsersättningen med ett högre belopp oavsett om deltagaren lämnar informationen till Försäkringskassan eller inte.

1.3.2 Makars gemensamma ansökan

Regeln om att makar eller sambor ska ansöka gemensamt finns för att etableringstillägget betalas ut per hushåll. Ett hushåll ska inte kunna bli dubbelkompenserat för att två personer inom samma hushåll ansöker om etableringstillägg var för sig.

Om makar eller sambor ansöker om etableringstillägg gemensamt och den ena är anvisad till en etableringsplan enligt EF och den andra deltar i ett program enligt FEA, så gäller reglerna enligt FEA eftersom det är mer fördelaktigt.

1.3.3 Handlingar som är av betydelse för ärendet

De handlingar som deltagaren kan behöva bifoga är främst sådana handlingar som behövs för att bedöma om han eller hon kan få bostadsersättning. Exempelvis ett hyreskontrakt.

Försäkringskassan behöver uppgiften för att kunna fastställa vilka kostnader som gäller bostaden, eftersom endast vissa kostnader är ersättningsberättigade. Om det inte framgår vad kostnaden för bostaden gäller, så måste deltagaren styrka kostnaden på något annat vis. Läs mer om villkor för att kunna få bostadsersättning i kapitel 7.

1.3.4 Ändrade förhållanden

Deltagaren måste lämna uppgifter om ändrade förhållanden. Detta är främst aktuellt för tilläggsersättningarna där deltagaren i ansökan lämnar de uppgifter som gäller vid ansökningstillfället. Eftersom Försäkringskassan beslutar om tilläggsersättningarna för en period framåt i tiden kan uppgifter som var aktuella vid ansökningstillfället komma att ändras.

Deltagaren ska anmäla ändrade förhållanden inom 14 dagar från det att han eller hon fick kännedom om ändringen. Tidsgränsen har betydelse för Försäkringskassans återkravshandläggning. Läs mer om återkrav i vägledning 2005:3 *Återkrav*.

1.4 Ansökan lämnas till Försäkringskassan via e-tjänst eller på blankett

10 kap. 3 § FEA

En ansökan om aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, etableringsersättning, etableringstillägg eller bostadsersättning ska ges in till och prövas av Försäkringskassan.

1 § FKFS 6 §

Den som vill ansöka om ersättning ska göra det via Försäkringskassans e-tjänst eller på en blankett som Försäkringskassan har fastställt.

Den som ansöker om grund ersättning ska göra det för en kalendermånad i taget. Om personen vill ansöka om ersättning för dagar i två olika kalendermånader ska han eller hon lämna in två ansökningar, en för respektive månad.

Den som ansöker om en tilläggsersättning ska ange från och med vilket datum ansökan gäller och Försäkringskassan kan besluta om ersättning för den tid som deltagaren är anvisad till etableringsprogrammet.

1.5 Tid för vilken deltagaren kan få ersättning

10 kap. 5 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning får inte lämnas för längre tid tillbaka än månaden före ansökningsmånaden, om det inte finns särskilda skäl.

[...] Första stycket gäller inte etableringsersättning som lämnas för deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan eller för etableringstillägg och bostadsersättning som lämnas under tid för kartläggning och upprättandet av en individuell handlingsplan.

Bestämmelsen beskriver att det finns en begränsning för hur lång tid tillbaka i tiden som en deltagare kan få ersättning. Om en deltagare ansöker om ersättning för tid längre tillbaka än månaden innan den månad då ansökan lämnades in, så ska Försäkringskassan avslå ansökan för den tiden. Detta gäller under förutsättning att det inte finns särskilda skäl för att ändå bevilja ersättning.

Detta gäller dock inte deltagare i etableringsprogrammet under tiden som han eller hon deltar i kartläggning och medverkar till upprättandet av en individuell handlingsplan.

Arbetsförmedlingen meddelar Försäkringskassan vilka deltagare som deltar i kartläggning och medverkar till upprättandet av en individuell handlingsplan.

Exempel

Susanne ansöker om grund ersättning. Ansökan lämnas in i juli 2018 och avser maj 2018. Eftersom det inte finns några särskilda skäl att bevilja ersättning så avslår Försäkringskassan Susannes ansökan.

Exempel

Arash ansöker om bostadsersättning. Ansökan lämnas in i juli 2018 och avser tid från och med 1 maj 2018. Eftersom det inte finns några särskilda skäl att bevilja ersättning för maj så avslår Försäkringskassan ansökan för den perioden. Försäkringskassan beviljar bostadsersättning från och med 1 juni 2018.

Exempel

Jasmine ansöker om högre etableringstillägg på grund av ett nytt barn. Barnet föddes den 14 april 2018. Ansökan lämnas in i juli 2018 och avser tid från och med 14 april 2018. Eftersom det inte finns några särskilda skäl att bevilja ersättning för perioden 14 april–31 maj 2018 så avslår Försäkringskassan ansökan för den perioden. Försäkringskassan betalar ut det högre etableringstillägget från och med 1 juni 2018.

1.5.1 Särskilda skäl

Syftet med regeln om särskilda skäl är att det ska finnas en möjlighet för deltagare att få ersättning även vid en sen ansökan om han eller hon inte har haft möjlighet att ansöka om ersättning i tid.

Det finns ingen exakt definition av vilka skäl som ska anses vara särskilda skäl, utan de skäl som deltagaren anger måste värderas i det enskilda ärendet. Regeln ska dock tillämpas restriktivt.

2 Villkor för att kunna få grundersättning

I det här kapitlet kan du läsa om vilka villkor som måste vara uppfyllda för att en deltagare ska kunna få en viss ersättning.

2.1 Den som deltar kan få grundersättning

2 kap. 1 § FEA

Aktivitetsstöd får lämnas till den som har fyllt 25 år och deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program enligt

1. förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program,
2. förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin, eller
3. förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar.

Aktivitetsstöd enligt första stycket får även lämnas till den som inte har fyllt 25 år, om han eller hon är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

2 kap. 10 § FEA

Utvecklingsersättning får lämnas till den som har fyllt 18 men inte 25 år, inte är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program enligt

1. förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program,
2. förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin, eller
3. förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar.

2 kap. 12 § FEA

Etableringsersättning får lämnas till den som deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare enligt förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Bestämmelserna beskriver att ersättning kan betalas ut för deltagande i programmet. Eftersom grundersättningar är dagersättningar ska deltagaren skriva i ansökan vilka dagar som han eller hon ansöker om ersättning för vid deltagande.

Det finns ingen gräns för hur mycket en deltagare måste delta en dag för att kunna få ersättning. Deltagande en del av en dag innebär alltså att deltagaren kan få ersättning för den dagen.

Utöver vad som beskrivs i bestämmelserna kan deltagare som Arbetsförmedlingen bedömt tillhöra gruppen unga med funktionsnedsättning få aktivitetsstöd. Detta beskrivs närmare i avsnitt 3.3.1

2.2 Den som är förhindrad att delta kan få grund ersättning

4 kap. 1 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning får lämnas till den som är anvisad till ett arbetsmarknadspolitiskt program, även om han eller hon inte deltar i insatser som ingår i programmet på grund av

1. sjukdom som hindrar honom eller henne från att delta i insatser inom programmet,
2. tillfällig vård av barn under sådana förutsättningar som anges i 13 kap. socialförsäkringsbalken, eller
3. vård av närstående under sådana förutsättningar som anges i 47 kap. 3, 4, 6, 8, 9 och 13 §§ socialförsäkringsbalken.

4 kap. 2 § FEA

Ersättning enligt 1 § första stycket 1 lämnas endast under förutsättning att programdeltagaren har anmält sjukdomen till Arbetsförmedlingen första sjukdagen. Detta gäller dock inte om det finns särskilda skäl för att ersättning ändå bör lämnas.

Ersättning efter sjunde dagen lämnas endast under förutsättning att programdeltagaren ger in ett läkarintyg till Arbetsförmedlingen om sjukdomen.

Punkt 5 övergångsbestämmelse till FEA

Till och med utgången av december 2018 ska, i stället för vad som sägs i 4 kap. 2 § andra stycket, en programdeltagare ge in ett läkarintyg till Försäkringskassan om sjukdomen för att ersättning ska lämnas.

Av bestämmelserna framgår att även en deltagare som inte deltar i programmet kan få ersättning. Det gäller när han eller hon är frånvarande av någon av de anledningar som räknas upp i bestämmelsen. Deltagaren ska i ansökan ange vilka dagar han eller hon ansöker om ersättning för vid frånvaro samt ange anledningen till frånvaron.

2.2.1 Sjukdom

Vid frånvaro på grund av sjukdom ska deltagaren sjukanmäla sig till Arbetsförmedlingen den första sjukfrånvarodagen och i ansökan ska deltagaren ange om han eller hon har gjort en sådan anmälan eller inte.

Om deltagaren inte har sjukanmält sig till Arbetsförmedlingen den första sjukfrånvarodagen kan han eller hon inte få grund ersättning för någon av sjukfrånvarodagarna. Detta gäller under förutsättning att deltagaren inte har haft särskilda skäl för att inte sjukanmäla sig. I ansökan kan deltagaren ange varför han eller hon inte har sjukanmält sig, men det är inget krav att deltagaren lämnar uppgift om detta.

I vägledning 2015:1 *Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning* kan du läsa mer om vad som kan vara ett särskilt skäl för att inte sjukanmäla sig i tid.

Försäkringskassan utgår från att deltagaren har lämnat korrekta uppgifter i ansökan och därför behöver vi i regel inte kontrollera dem. Vid behov kan vi kontrollera uppgifterna med Arbetsförmedlingen.

Försäkringskassan ska inte bedöma om deltagarens sjukdom sätter ner förmågan att delta i programmet. Det är Arbetsförmedlingen som ansvarar för att följa de deltagare som är frånvarande på grund av sjukdom. Arbetsförmedlingen ska ta ställning till om

aktiviteterna i programmet ska anpassas och om deltagaren ska skrivas ut ur programmet på grund av sjukfrånvaron (10 § FAP, 13 a § FJOB och 10 a § FUGA)

Om deltagaren är sjukfrånvarande mer än sju dagar, måste han eller hon lämna ett läkarintyg om sjukdomen till Försäkringskassan för att kunna få ersättning för dessa dagar. Från och med 1 januari 2019 ska läkarintyget i stället lämnas till Arbetsförmedlingen.

Försäkringskassan ska inte bedöma informationen i läkarintyget annat än för att avgöra att det avser rätt person och att tidsperioden stämmer med de dagar som deltagaren ansökt om ersättning vid sjukfrånvaro för.

Om en deltagare har ett beslut om läkarintygsföreläggande, se vägledning 2015:1 *Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning* så gäller det inte för ersättningar enligt FEA.

2.2.2 Tillfällig vård av barn

Av reglerna framgår att en deltagare kan få ersättning om han eller hon har varit frånvarande för tillfällig vård av barn under sådana förutsättningar som anges i 13 kap. SFB.

Försäkringskassan ska inte göra någon bedömning utifrån reglerna om tillfällig föräldrapenning i SFB. Hänvisningen till SFB finns för att definiera vilken sorts frånvaro det är som deltagaren kan få ersättning för.

I 13 kap. SFB anges följande förutsättningar:

- Barns födelse eller adoption
- Vård av sjukt barn
- Kontaktdagar för barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Ordinarie vårdares sjukdom eller smitta
- I samband med att ett barn har avlidit.

Deltagare kan alltså få ersättning vid frånvaro som beror på någon av dessa anledningar. Vid frånvaro på grund av tillfällig vård av barn ska deltagaren ange i ansökan vilka dagar han eller hon ansöker om ersättning för av den anledningen. Genom att ansöka om ersättning av den här frånvaroorsaken intygar deltagaren att frånvaron beror på någon av de förutsättningar som räknas upp ovan.

Eftersom Försäkringskassan inte bedömer om en deltagare kan få ersättning utifrån reglerna för tillfällig föräldrapenning finns ingen koppling mellan förmånerna och därför ska heller inte frånvarodagar av den här anledningen förbruka dagar enligt reglerna för tillfällig föräldrapenning.

2.2.3 Vård av närstående

Vid frånvaro på grund av vård av närstående ska deltagaren ange i ansökan vilka dagar han eller hon ansöker om ersättning för av den anledningen. Genom att ansöka om ersättning av den här frånvaroorsaken intygar deltagaren att frånvaron beror på vård av en närstående som är svårt sjuk.

Försäkringskassan ska inte göra någon bedömning utifrån reglerna om närståendepenning i SFB. Anledningen till att hänvisningen finns är för att definiera vilken sorts frånvaro det är som deltagaren kan få ersättning för.

Eftersom Försäkringskassan inte bedömer rätten till ersättning utifrån reglerna för närståendepenning finns ingen koppling mellan förmånerna och därför ska heller inte frånvarodagar av den här anledningen förbruka dagar enligt reglerna för närståendepenning.

2.3 Karens

4 kap 3 § FEA

Ersättning enligt 1 § första stycket 1 lämnas inte för den första dagen i en sjukperiod (karensdag). Som karensdag räknas endast den dag under vilken ersättning skulle ha lämnats, om inte bestämmelsen om karensdag hade gällt. Karensdagen gäller dock inte för den för vilken ett beslut enligt 27 kap. 40 och 41 §§ socialförsäkringsbalken eller 13 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön gäller.

Om en sjukperiod börjar inom fem kalenderdagar från det att en tidigare sjukperiod har avslutats ska bestämmelsen i första stycket tillämpas som om den senare sjukperioden är en fortsättning på den tidigare sjukperioden. En deltagare ska inte få avdrag under mer än tio karensdagar under en period om tolv månader.

Om deltagaren uppfyller villkoren för att kunna få grundersättning vid frånvaro på grund av sjukdom, får han eller hon ingen ersättning för den första dagen i sjukperioden eftersom det är en karensdag.

Från denna regel finns som beskrivs ovan tre undantag:

- deltagare som är beviljade särskilt högriskskydd enligt SFB ska inte få någon karensdag
- deltagare ska som mest få tio karensdagar under en tolv månadersperiod (motsvarar SFB:s regel om allmänt högriskskydd)
- om sjukperioden börjar inom fem kalenderdagar från det att en tidigare sjukperiod har avslutats ska deltagaren inte få en karensdag (motsvarar SFB:s regler om återinsjuknande).

Du kan läsa mer om särskilt högriskskydd, allmänt högriskskydd och återinsjuknande i vägledning 2015:1 *Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning*.

Exempel

Tommy blir sjuk på eftermiddagen och anmäler sig till Arbetsförmedlingen innan han går hem från programmet. Han är även sjukfrånvarande dagen efter.

För första dagen får han ersättning eftersom han deltagit en del av dagen. Den andra dagen är han helt frånvarande och detta blir den första dagen i hans sjukperiod. Tommy får ingen ersättning för den dagen eftersom den är en karensdag.

Exempel

Nina deltar i ett program på heltid. Efter några veckor blir hon sjukskriven på halvtid, och deltar därför i programmet halva dagar. Det blir ingen karensdag eftersom hon deltar i programmet varje dag.

Nina blir sedan förkyld och sjukanmäler sig till Arbetsförmedlingen den första dagen hon är helt frånvarande från programmet. Första dagen med hel sjukfrånvaro är en karensdag och hon får därför ingen ersättning för den dagen.

Nina återgår efter några dagar till programmet på halvtid och är fortsatt sjukskriven på halvtid. Efter två veckor blir hon förkyld igen och är helt frånvarande från programmet. Eftersom sjukperioden avbrutits genom att Nina fick ersättning på grund av att hon deltog i programmet påbörjas nu en ny sjukperiod och det blir ytterligare en karensdag.

Exempel

Saman har varit sjukskriven under sex månader. Han anvisas till ett program på heltid, men ska på grund av sjukdomen bara delta på halvtid. Han har rätt till sjukpenning fram till programmet börjar. Därefter kan han få aktivitetsstöd.

Efter en vecka blir Saman förkyld och kan därför inte delta i programmet alls. Första dagen som Saman är helt frånvarande från programmet sjukanmäler han sig till Arbetsförmedlingen. Den dagen är första dagen i hans sjukperiod och är därför en karensdag.

2.4 Enskild angelägenhet av vikt och tillfälligt uppehåll

4 kap. 4 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning får också lämnas till den som är anvisad till ett arbetsmarknadspolitiskt program, även om han eller hon inte deltar i insatser som ingår i programmet på grund av

1. kortvarig ledighet för enskild angelägenhet av vikt, dock under högst tre dagar per tillfälle,
2. ett tillfälligt uppehåll i upphandlad arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning som ingår i programmet, om uppehållet är en följd av att utbildningsanordnaren gör ett uppehåll i sin verksamhet, dock högst under 10 ersättningsdagar under perioden juni–augusti, eller
3. ett tillfälligt uppehåll i insatserna som ingår i programmet jobb- och utvecklingsgarantin, dock under sammanlagt högst 20 ersättningsdagar under en tolv månadersperiod, om programdeltagaren under uppehållet är beredd att ta aktiv del av Arbetsförmedlingens service i fråga om platsförmedling.

Ersättning enligt första stycket 1 och 3 lämnas endast om Arbetsförmedlingen har godkänt att programdeltagaren inte deltar i programmet på grund av ledigheten eller uppehållet. Ersättning enligt första stycket 2 lämnas endast om programdeltagaren har anmält till Arbetsförmedlingen att han eller hon inte deltar i programmet på grund av uppehållet.

Det som står i första punkten innebär att en deltagare kan få ersättning vid fler än ett tillfälle samma månad, men under högst tre dagar per tillfälle. Det spelar ingen roll om Arbetsförmedlingen har godkänt fler dagar.

Vid frånvaro på grund av ledighet för enskild angelägenhet av vikt (punkten 1) och tillfälligt uppehåll i insatserna i JOB (punkten 3) ska deltagaren ange i ansökan om frånvaron är godkänd av Arbetsförmedlingen.

Försäkringskassan behöver i regel inte kontrollera med Arbetsförmedlingen om uppgifterna i ansökan stämmer, men kan göra det vid behov.

Vid frånvaro på grund av ett tillfälligt uppehåll i en utbildning (punkten 2) ska deltagaren ange i ansökan om frånvaron är anmäld till Arbetsförmedlingen eller inte.

Även i den situationen kan Försäkringskassan vid behov kontrollera med Arbetsförmedlingen om uppgifterna i ansökan stämmer.

Det finns en gräns för hur många dagar deltagaren kan få ersättning vid frånvaro på grund av tillfälligt uppehåll. Därför behöver Försäkringskassan räkna hur många dagar med ersättning av dessa anledningar som deltagaren har fått.

2.4.1 Tolvmånadersperiod

En tolv månadersperiod börjar vid första JOB-programperiodens startdatum.

Om deltagaren har anvisats till JOB under flera programperioder i en följd, börjar tolv månadersperioden vid den första JOB-programperiodens startdatum.

Om JOB-programperioden fortsätter när tolv månadersperioden är slut, så börjar nästa tolv månadersperiod den första dagen efter den föregående tolv månadersperioden.

Exempel

Rosie har anvisats till JOB under följande programperioder:

Programperiod 1: 5 juli–4 september 2017

Programperiod 2: 1 oktober–31 december 2017

Programperiod 3: 5 juli–30 september 2018

Första tolv månadersperioden är 5 juli 2017–4 juli 2018.

Eftersom Rosies JOB-programperiod fortsätter när tolv månadersperioden tagit slut, börjar nästa tolv månadersperiod den första dagen efter den första tolv månadersperioden, det vill säga den 5 juli 2018.

Om deltagaren inte har någon programperiod dagen efter tolv månadersperioden tar slut börjar nästa tolv månadersperiod när nästa programperiod börjar.

Exempel

Simon har anvisats till JOB under följande programperioder:

Programperiod 1: 5 februari–4 september 2017

Programperiod 2: 5 september 2017–4 februari 2018

Programperiod 3: 1 mars 2018–28 februari 2019

Första tolv månadersperioden är 5 februari 2017–4 februari 2018.

Eftersom Simon inte hade någon JOB-programperiod dagen efter att tolv månadersperioden tagit slut så börjar nästa tolv månadersperiod den första dagen i nästa JOB-programperiod, det vill säga den 1 mars 2018.

3 Bestämma dagbelopp för grund ersättning före eventuell minskning

I det här kapitlet kan du läsa om hur ersättningens storlek per dag bestäms före eventuell minskning. Ersättningens storlek per dag kallas fortsättningsvis för dagbelopp.

3.1 Grundläggande regler

För deltagare som inte uppfyller villkoren för att ha rätt till a-kassa eller som omfattas av regler för unga med funktionsnedsättning är dagbeloppet bestämt i FEA.

För deltagare som uppfyller villkoren för att ha rätt till a-kassa bestäms dagbeloppet utifrån reglerna för arbetslöshetsförsäkringen tillsammans med det som regleras i FEA.

Deltagarens a-kassa lämnar därför de uppgifter som Försäkringskassan behöver för att kunna bestämma dagbeloppet. För dessa deltagare kan även upprepade beslut om avstängning från Arbetsförmedlingen leda till att dagbeloppet sänks, vilket beskrivs i avsnitt 3.2.8.

Dagbeloppet kan minskas av två anledningar:

- att deltagarens program inte är på heltid
- att deltagaren får en annan förmån eller ersättning för samma dag.

Det betyder att de dagbelopp som en deltagare får vid en utbetalning kan vara olika stora. Den ersättning som Försäkringskassan beslutar om är summan av dagbeloppen för de dagar en deltagare får ersättning för under en bestämd period.

I det här kapitlet kan du läsa om hur dagbeloppet beräknas.

I kapitel 4 kan du läsa om i vilka situationer dagbeloppet ska minskas om programmets omfattning inte är på heltid.

I kapitel 5 kan du läsa om hur dagbeloppet ska minskas om deltagaren får en annan förmån eller ersättning för samma dag.

5 § FKFS 2017:6

Minskning enligt 10 kap. 6 § förordningen (2017:819) om ersättning för deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser ska göras före samordning med andra förmåner enligt 5 kap. denna förordning.

Bestämmelsen beskriver att minskning med programmets omfattning ska göras innan samordning med andra ersättningar eller förmåner i det fall det är aktuellt.

3.2 Dagbelopp för deltagare som kan få aktivitetsstöd och som uppfyller villkoren för att ha rätt till a-kassa

2 kap. 3 § FEA

Till den som har fyllt 25 år och som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring lämnas aktivitetsstöd med det belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning.

Till den som har fått arbetslöshetsersättning under den längsta tid ersättning kan lämnas, lämnas aktivitetsstöd med 65 procent av den dagsförtjänst som låg till grund för den senaste arbetslöshetsersättningen.

Aktivitetsstöd som lämnas enligt denna paragraf ska vara lägst 365 kronor per dag.

2 kap. 4 § FEA

Till den som inte har fyllt 25 år och som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring lämnas aktivitetsstöd med följande procentsatser av den dagsförtjänst som låg eller skulle ha legat till grund för arbetslöshetsersättningen.

- 80 procent under de första 100 ersättningsdagarna,
- 70 procent under de därpå följande 100 ersättningsdagarna, och
- 65 procent därefter.

Aktivitetsstöd som lämnas enligt denna paragraf ska vara lägst 365 kronor per dag.

Paragrafen gäller inte den som vid tidpunkten för när det arbetsmarknadspolitiska programmet påbörjas är förälder till barn under 18 år eller blir förälder under tid som han eller hon deltar i programmet. För en sådan programdeltagare tillämpas i stället 3 §.

2 kap. 6 § FEA

Aktivitetsstödet storlek enligt 2–5 §§ gäller för program som pågår på heltid.

2 kap. 7 § FEA

När aktivitetsstödet belopp bestäms enligt 3 § ska dag med aktivitetsstöd jämföras med ersättningsdag i en ersättningsperiod enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

När det bestäms med vilken procentsats aktivitetsstöd ska lämnas enligt 4 § ska dagar med aktivitetsstöd och ersättningsdagar i en ersättningsperiod enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring räknas samman.

I bestämmelsen beskrivs hur dagbeloppet för aktivitetsstöd för dessa deltagare bestäms. Nedan beskrivs de begrepp som används i bestämmelsen.

3.2.1 Ersättningsperioder och ersättningsdagar

En ersättningsperiod är det antal dagar som deltagaren har rätt till a-kassa för. Ersättningsperioden är som regel 300 eller 450 dagar (22 § ALF).

Ersättningsdagar är dagar med antingen a-kassa eller aktivitetsstöd. Det totala antalet utbetalda dagar utgör alltså det totala antalet ersättningsdagar som deltagaren har förbrukat i en ersättningsperiod (26 § ALF).

För att kunna beräkna hur många ersättningsdagar en deltagare förbrukat i en ersättningsperiod, behöver a-kassan få information om hur många dagar med aktivitetsstöd som Försäkringskassan har betalat ut och därför är Försäkringskassan skyldig att lämna den uppgiften till a-kassan (48 c § ALF, 22 § ALFFo).

Detta kallas för att Försäkringskassan återrapporterar till a-kassan och beskrivs närmare i metodstödet 12.1.

3.2.2 Belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning

För att bestämma vilket belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning behöver Försäkringskassan få information från deltagarens a-kassa. Enligt reglerna i arbetslöshetsförsäkringen beräknar a-kassan det belopp per dag som en sökande kan få. "Sökande" är det begrepp som används inom arbetslöshetsförsäkringen för personer som kan få ersättning och betyder alltså i detta fall samma sak som deltagaren. Beloppet som en sökande kan få i arbetslöshetsersättning kallas för dagpenning (19 § ALF).

Dagpenningen kan som högst vara 910 kronor de första 100 dagarna i en ersättningsperiod. Efter de första 100 dagarna kan dagpenningen som högst vara 760 kronor (4 § ALFFo).

För de första 200 dagarna i en ersättningsperiod motsvarar dagpenningen 80 procent av den sökandes dagsförtjänst. Under resten av ersättningsperioden motsvarar dagpenningen 70 procent av den sökandes dagsförtjänst. Antalet dagar på 70-procentsnivån beror alltså på hur många ersättningsdagar den sökande har blivit tilldelad i sin ersättningsperiod (26 § ALF).

För att Försäkringskassan ska kunna bestämma vilket dagbelopp som gäller för deltagaren får vi information från a-kassan om hur stor dagpenningen är på 80- respektive 70-procentsnivån samt hur många ersättningsdagar deltagaren har blivit tilldelad och förbrukat.

3.2.3 Deltagare som har fått arbetslöshetsersättning under den längsta tid som är möjlig

Om deltagaren har förbrukat alla sina ersättningsdagar i sin ersättningsperiod kan han eller hon inte få a-kassa. Deltagaren kan dock fortsatt få aktivitetsstöd. I den situationen ska Försäkringskassan bestämma dagbeloppet genom att beräkna hur stort beloppet blir om det motsvarar 65 procent av dagsförtjänsten.

A-kassan hjälper Försäkringskassan med den beräkningen. Beloppet framgår av den information som Försäkringskassan får från a-kassan.

3.2.4 Särskilda regler för deltagare som inte fyllt 25 år

För deltagare som inte har fyllt 25 år gäller särskilda regler. De särskilda reglerna gäller oavsett vilket program deltagaren har. Försäkringskassan ska även för dessa bestämma dagbeloppet utifrån de uppgifter som a-kassan lämnar, men här finns det en begränsning i FEA hur många dagar som deltagaren kan få ersättning på 80-procentsnivån (100 dagar) respektive 70-procentsnivån (100 dagar). Det blir alltså en snabbare nedtrappning än för deltagare som har fyllt 25 år.

För en deltagare under 25 år som är förälder gäller dock samma regler som för deltagare som har fyllt 25 år.

3.2.5 Dagbeloppet är som lägst 365 kronor vid heltidsprogram

Deltagare som får aktivitetsstöd enligt den här bestämmelsen kan som lägst få 365 kronor per dag vid heltidsprogram. Det är samma belopp som en sökande inom arbetslöshetsförsäkringen kan få i form av ett så kallat grundbelopp (24 § ALF).

Du kan läsa mer om arbetslöshetsförsäkringen och om hur a-kassan beräknar dagpenning med mera på Sveriges a-kassors hemsida sverigesakassor.se.

3.2.6 Uppgifter som a-kassan lämnar till Försäkringskassan

Deltagarens a-kassa beräknar alltså dagpenningbelopp för deltagaren enligt reglerna om arbetslöshetsersättning och lämnar uppgiften till Försäkringskassan.

Om deltagaren inte har fått ersättning för alla dagar i sin ersättningsperiod så meddelar a-kassan hur många dagar som deltagaren har fått ersättning för. Dessa dagar kallas även för förbrukade ersättningsdagar. A-kassan lämnar även uppgift om hur stor dagpenningen är på nivåerna 80, 70, och 65 procent samt uppgift om deltagarens normalarbetstid.

A-kassorna skickar uppgifter elektroniskt till Försäkringskassan om de deltagare som får eller har fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd. Det görs strax efter att Arbetsförmedlingen har anvisat en deltagare till ett program.

3.2.7 Återinträde och på nytt anvisad

2 kap. 9 § FEA

Till den som återinträder i ett arbetsmarknadspolitiskt program som programdeltagaren tidigare har lämnat, lämnas aktivitetsstöd med det belopp som programdeltagaren skulle ha fått om han eller hon inte hade lämnat programmet.

Till den som på nytt anvisas till ett arbetsmarknadspolitiskt program som tidigare har återkallats, lämnas aktivitetsstöd med det belopp som programdeltagaren skulle ha fått om beslut om återkallelse inte hade fattats.

Det är Arbetsförmedlingen som meddelar Försäkringskassan om en deltagare har återinträtt i eller på nytt har blivit anvisad till ett program. Läs mer om detta i metodstöd 12.2.

3.2.8 Sänkt dagbelopp

2 kap. 5 § FEA

Till den som stängts av från rätt till ersättning på grund av att han eller hon har misskött sitt arbetssökande enligt 6 kap. 2 § vid fem tillfällen eller förlängt tiden i arbetslöshet enligt 6 kap. 3 § vid fyra tillfällen eller orsakat sin arbetslöshet enligt 6 kap. 4 § vid tre tillfällen, utan att däremellan ha uppfyllt ett nytt arbetsvillkor enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lämnas aktivitetsstöd med 223 kr per dag till dess att han eller hon uppfyllt ett sådant arbetsvillkor.

2 kap. 6 § FEA

Aktivitetsstödet storlek enligt 2–5 §§ gäller för program som pågår på heltid.

Bestämmelsen beskriver att, och när, deltagarens dagbelopp ska sänkas vid upprepade beslut om avstängning. Dagbeloppet sänks vid det tredje, fjärde eller femte avstängningsbeslutet beroende på vilken anledningen var till avstängningen.

Tillfälle 1	Tillfälle 2	Tillfälle 3	Tillfälle 4	Tillfälle 5
6 kap 2 §	6 kap 2 §	6 kap 2 §	6 kap 2 §	6 kap 2 § = 223 kr
6 kap 3 §	6 kap 3 §	6 kap 3 §	6 kap 3 § = 223 kr	
6 kap 4 §	6 kap 4 §	6 kap 4 § = 223 kr		

Om en deltagare som har fått sänkt ersättning uppfyller ett nytt arbetsvillkor, kommer a-kassan att lämna den uppgiften både till Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

3.3 Dagbelopp för övriga deltagare

Här beskrivs vilka dagbelopp som gäller för

- aktivitetsstöd för deltagare som inte uppfyller villkoren för a-kassa
- aktivitetsstöd enligt regler för unga med funktionsnedsättning
- utvecklingsersättning
- etableringsersättning.

Dessa dagbelopp framgår antingen direkt av förordningen eller kan räknas fram genom hänvisningar i förordningen.

3.3.1 Aktivitetsstöd

2 kap. 2 § FEA

Till den som inte är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring lämnas aktivitetsstöd med 223 kronor per dag.

2 kap. 6 § FEA

Aktivitetsstödet storlek enligt 2–5 §§ gäller för program som pågår på heltid.

2 kap. 8 § FEA

Till den som deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet jobb- och utvecklingsgarantin och varken är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring får aktivitetsstöd lämnas under längst 450 dagar. I dessa 450 dagar ingår även dagar då programdeltagaren fått utvecklingsersättning och dagar då deltagaren varit avstängd från rätt till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

2 kap. 14 § FEA

Till unga med funktionsnedsättning som deltagit i program under minst tolv månader får lämnas aktivitetsstöd med 475 kronor per dag.

Aktivitetsstödet storlek enligt paragrafen gäller för program som pågår på heltid.

JOB-dagar (dagar med ersättning enligt 2 kap. 8 § FEA)

I 2 kap. 8 § FEA beskrivs att det finns en begränsning i hur många dagar en deltagare kan få ersättning när han eller hon omfattas av villkoren i bestämmelsen. Ersättning enligt denna bestämmelse ska inte blandas ihop med ersättning till deltagare som har fått sänkt dagbelopp på grund av upprepade avstängningsbeslut, se avsnitt 3.2.8. Beloppen är desamma (223 kronor per dag), men det är olika regler som styr.

Försäkringskassan är skyldig att meddela Arbetsförmedlingen vilka deltagare som har fått ersättning i 450 dagar enligt bestämmelsen. Se avsnitt 10.1.

Unga med funktionsnedsättning

Arbetsförmedlingen kan bedöma att en deltagare tillhör gruppen unga med funktionsnedsättning. Deltagare som Arbetsförmedlingen bedömt tillhöra den gruppen och som deltagit i program under minst tolv månader kan få aktivitetsstöd med minst 475 kronor per dag vid program på heltid. En deltagare anses ha deltagit i program under minst tolv månader när han eller hon varit anvisad till program i sammanlagt 365 dagar. Med program avses program som kan ge rätt till ersättning enligt FEA eller FAS.

Vilken ersättning deltagaren har haft under de tolv månaderna spelar ingen roll. När Försäkringskassan beräknar perioden ska vi räkna med alla programperioder, även perioder då deltagaren inte bedömts tillhöra gruppen unga med funktionsnedsättning. Det har ingen betydelse om det har varit glapp mellan programmen.

För att en deltagare ska kunna få aktivitetsstöd enligt bestämmelsen krävs att han eller hon deltar i ett program som ger rätt till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

3.3.2 Utvecklingsersättning

2 kap. 11 § FEA

Utvecklingsersättning, motsvarande en femtedel av studiebidraget inom det studiemedel som lämnas enligt 3 kap. 12 § 1 studiestödslagen (1999:1395), lämnas till den som

1. har gymnasieexamen från ett nationellt program, har gymnasieintyg efter minst tre års studier på ett introduktionsprogram eller har fullföljt motsvarande svensk eller utländsk utbildning,
2. har fyllt 20 år och deltar i sådan folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte som avses i 30 § andra stycket 3 förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program, eller
3. omfattas av ett utbildningskontrakt enligt förordningen (2015:502) om viss samverkan om unga och nyanlända.

Till övriga lämnas utvecklingsersättning med ett belopp som motsvarar det studiebidrag inom studiehjälpen som lämnas enligt 2 kap. 7 § studiestödslagen, delat med 22.

Utvecklingsersättningens storlek enligt paragrafen gäller för program som pågår på heltid.

Bestämmelsen beskriver att det finns två dagbelopp för utvecklingsersättning: ett lägre och ett högre. Det högre beloppet gäller för de deltagare som uppfyller något av de tre villkoren i bestämmelsen. Övriga kan få det lägre dagbeloppet.

Det studiebidrag som ligger till grund för det högre dagbeloppet är 1,59 procent av prisbasbeloppet. Eftersom det är ett veckobelopp ska beloppet divideras med 5 för att få fram ett dagbelopp.

Eftersom prisbasbeloppet fastställs varje år kan det högre dagbeloppet för utvecklingsersättning komma att ändras år från år. För 2018 är prisbasbeloppet 45 500, vilket innebär att det högre dagbeloppet för utvecklingsersättning är 145 kronor.

Det studiebidrag som ligger till grund för det lägre dagbeloppet är 1 050 kronor per månad. Eftersom det är ett månadsbelopp ska beloppet divideras med 22 för att få fram ett dagbelopp. Så länge storleken på studiebidraget inte ändras så är alltså det lägre dagbeloppet för utvecklingsersättning oförändrat 48 kronor per dag.

Försäkringskassan får uppgifter av Arbetsförmedlingen om vilka deltagare som uppfyller villkoren för att få det högre dagbeloppet.

3.3.3 Etableringsersättning

2 kap. 13 § FEA

Etableringsersättning lämnas med 308 kronor per dag.

Till den som deltar i kartläggning och medverkar till upprättandet av en individuell handlingsplan lämnas dock etableringsersättning med 231 kronor per dag.

Etableringsersättningens storlek enligt paragrafen gäller för program som pågår på heltid.

Som beskrivs i bestämmelsen finns det två olika dagbelopp även för etableringsersättning.

Tiden innan en nyanländ får ett personnummer eller samordningsnummer kan han eller hon delta i kartläggning och medverka till att upprätta en individuell handlingsplan. För den perioden kan deltagaren få det lägre dagbeloppet (231 kronor).

När den nyanlände har fått ett personnummer eller samordningsnummer kan Arbetsförmedlingen upprätta en individuell handlingsplan, registrera uppgifterna i sitt IT-system och meddela programbeslutet till Försäkringskassan. När Arbetsförmedlingen har gjort det startar den tid i programmet då deltagaren kan få det högre beloppet (308 kronor).

Arbetsförmedlingen meddelar då hela programbeslutet uppdelat i två programperioder. En period för förfluten tid då den nyanlände deltagit i kartläggning och medverkan till upprättande av en individuell handlingsplan och en period för det fortsatta programmet. På så sätt kan Försäkringskassan särskilja med vilket belopp etableringsersättning ska betalas ut.

4 Minskning av dagbeloppet när programmets omfattning är mindre än heltid

Dagbeloppet kan minskas av två anledningar. Här kan du läsa om den första av dessa anledningar – att programmets omfattning är mindre än heltid.

10 kap. 6 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning beräknas till ett bestämt belopp per dag och lämnas för högst fem dagar per kalendervecka.

Om det program som ger rätt till aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning inte pågår på heltid ska sådan ersättning minskas i motsvarande utsträckning, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Andra stycket gäller inte etableringsersättning som lämnas för deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan.

Bestämmelsen beskriver att dagbeloppet i regel ska minskas om programmets omfattning är mindre än heltid. Bestämmelsen gäller dock inte för det lägre dagbeloppet (231 kronor) av etableringsersättning.

4.1 Särskilda skäl

Försäkringskassan har i allmänna råd till 10 kap. 6 § FEA beskrivit en situation där aktivitetsstöd inte bör minskas med programmets omfattning trots att omfattningen är mindre än heltid. Det gäller deltagare som kan få aktivitetsstöd och vars dagbelopp bestämts utifrån reglerna i arbetslöshetsförsäkringen. Så här är de allmänna råden formulerade:

Om det arbetsmarknadspolitiska programmet har samma omfattning eller större än den normalarbetstid som deltagarens a-kassa har meddelat, bör ersättningen inte minskas.

Om det arbetsmarknadspolitiska programmet har mindre omfattning än den normalarbetstid som deltagarens a-kassa har meddelat, bör minskningen inte bli större än att ersättning betalas ut med ett belopp som motsvarar programmets omfattning i förhållande till den normalarbetstid som deltagarens a-kassa har meddelat (Försäkringskassans allmänna råd om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser [FKAR 2017:2]).

7 § FKFS 2017:6

Ett program på heltid (100 %) är 40 timmar per vecka och 8 timmar per dag.

Om programmet har lägre omfattning än heltid, ska programmets omfattning i procent multipliceras med

- 40 för att beräkna antal timmar per vecka
- 8 för att beräkna antal timmar per dag.

Eftersom normalarbetstiden anges i timmar och programmets omfattning i procent, har Försäkringskassan i föreskrifterna definierat att 100 procents program motsvarar 40 timmar per vecka.

Försäkringskassan använder följande formel när aktivitetsstödet minskas med anledning av att programmets omfattning är mindre än den aviserade normalarbetstiden från a-kassan:

$$\frac{\text{dagpenning}}{\text{normalarbetstid}} \times \text{programmets omfattning räknat i timmar per vecka}$$

Exempel

Sahar deltar i ett program. Följande uppgifter har aviserats från a-kassan och Arbetsförmedlingen:

Aviserad dagpenning från a-kassan	300 kronor
Normalarbetstid	30 timmar
Programmets omfattning	50 procent = 20 timmar

Aktivitetsstödet minskas eftersom programmets omfattning räknat i timmar per vecka är mindre än den aviserade normalarbetstiden.

Aktivitetsstödet minskas enligt formeln:

$$\frac{300 \text{ kronor}}{30 \text{ timmar}} \times 20 \text{ timmar} = 200 \text{ kronor}$$

5 Samordning med andra ersättningar

Här kan du läsa om hur grundersättningarna samordnas med andra ersättningar.

Du kan också läsa om hur bostadsersättning minskas med preliminärt bostadsbidrag eller bostadstillägg.

Vid samordning med studiestöd och studiestartsstöd betalas grundersättningen helt eller delvis inte ut.

Vid samordning med övriga ersättningar minskas dagbeloppet med hela eller en del av den andra ersättningens belopp.

5.1 Samordning med studiestöd och studiestartsstöd

5 kap. 2 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning får inte lämnas för samma tid som programdeltagaren får

1. studiestöd enligt studiestödlagen (1999:1395), eller
2. studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd.

Om studiestöd eller studiestartsstöd lämnas för lägre omfattning än heltid får dock aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning lämnas för resterande tid upp till heltid.

Om deltagaren får studiestöd eller studiestartsstöd ska grundersättningen samordnas med stödet. Det spelar ingen roll vilket belopp som deltagaren får i studiestöd eller studiestartsstöd utan det är omfattningen på stödet som avgör hur mycket grundersättning som kan betalas ut.

Studiestöd och studiestartsstöd lämnas alltid för hela kalenderveckor.

För de dagar då deltagaren får studiestöd eller studiestartsstöd med hel omfattning (100 %) betalas inte grundersättning ut.

För de dagar då deltagaren får studiestöd eller studiestartsstöd med partiell omfattning (50 % eller 75 %), kan grundersättning betalas ut. Försäkringskassan ska då beräkna hur stor del av dagbeloppet som kan betalas ut.

I exemplen nedan illustreras detta. Man kan se på bilden som en burk som rymmer åtta timmar per dag. Först fylls burken på med de timmar som deltagaren får studiestöd eller studiestartsstöd för. Sedan fylls den på med de timmar som motsvarar programomfattningen. Den del av dagbeloppet som får plats i burken kan betalas ut (resterande tid upp till heltid).

Exempel

Programomfattning 75 % = 6 timmar per dag

Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) innan samordning = 300 kronor = 50 kr per timme

Studiestöd (SS) 50 % = 4 timmar per dag

	10	AS	50 kr	} Belopp som inte betalas ut 100 kr
	9	AS	50 kr	
	8	AS	50 kr	
	7	AS	50 kr	
	6	AS	50 kr	
	5	AS	50 kr	
	4	SS		
	3	SS		
	2	SS		
Timme	1	SS		

I detta exempel betalas två tredjedelar av dagbeloppet ut (resterande tid upp till heltid).

Dagbelopp efter samordning = 200 kronor

Exempel

Programomfattning 100 % = 8 timmar per dag

Dagbelopp etableringsersättning (EE) innan samordning = 308 kronor

= 38,50 kr per timme

Studiestöd (SS) 50 % = 4 timmar per dag

	12	EE	38,50 kr	} Belopp som inte betalas ut 154 kr
	11	EE	38,50 kr	
	10	EE	38,50 kr	
	9	EE	38,50 kr	
	8	EE	38,50 kr	
	7	EE	38,50 kr	
	6	EE	38,50 kr	
	5	EE	38,50 kr	
	4	SS		
	3	SS		
	2	SS		
Timme	1	SS		

I detta exempel betalas hälften av dagbeloppet ut (resterande tid upp till heltid).

Dagbelopp efter samordning = 154 kronor

5.2 Minskning med sjukersättning, aktivitetsersättning, allmän ålderspension och tjänstepension

5 kap. 3 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning ska minskas med de belopp som programdeltagaren för samma tid får

1. sjukersättning, aktivitetsersättning eller allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken, eller
2. tjänstepension på grund av förvärvsarbete.

Om programmets omfattning är lägre än heltid och ersättning enligt första stycket 1 lämnas med lägre omfattning än heltid ska minskning inte göras med de belopp som lämnas för resterande tid, upp till heltid.

Första stycket 2 gäller inte om den dagpenning som ligger till grund för aktivitetsstödet redan har minskats med tjänstepensionen enligt 5 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Dagbeloppet ska minskas om deltagaren får sjukersättning, aktivitetsersättning, allmän ålderspension eller tjänstepension för samma tid.

Eftersom minskningen här ska göras med månadsersättningar som inte avser någon specifik tid på dygnet har Försäkringskassan tolkat begreppet samma tid som samma dagar. Det betyder att om deltagaren har exempelvis sjukersättning en viss månad så ska dagbeloppet minskas för alla dagar den månaden som deltagaren ska få ersättning för.

3 § FKFS 2017:6

Vid samordning enligt 5 kap. förordningen (2017:819) om ersättning för deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser med ersättningar som lämnas med eller kan beräknas till ett månadsbelopp ska månadsbeloppet divideras med 22 vid beräkning till belopp per dag

Eftersom aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning är dagersättningar som betalas ut för som mest fem dagar per vecka, behöver det belopp som deltagaren får i form av en månadsersättning räknas om för att beloppen ska kunna relateras till varandra. Försäkringskassan har i föreskrifterna definierat hur den omräkningen ska gå till.

5.2.1 Sjukersättning, aktivitetsersättning och allmän ålderspension

Den allmänna ålderspensionen består av inkomstpension och premiepension. Om den intjänade pensionen är väldigt låg kan den även bestå av garantipension. Om de olika delarna tas ut i olika omfattning ska eventuell minskning göras för varje del för sig.

Om deltagaren har vilande sjukersättning eller aktivitetsersättning på grund av förvärvsarbete så ska aktivitetsstödet inte minskas under den tid och till den del som ersättningen är vilande. Under tid med vilande sjukersättning eller aktivitetsersättning på grund av förvärvsarbete kan ett så kallat månadsbelopp betalas ut till personen.

Det beloppet är inte sjukersättning eller aktivitetsersättning, och ska därför inte minska deltagarens dagbelopp.

När programmets omfattning är på heltid, ska dagbeloppet minskas med hela den andra ersättningens belopp.

När programmets omfattning är mindre än heltid läggs programomfattningen samman med omfattningen på den andra ersättningen. Om omfattningarna tillsammans uppgår till mer än 100 procent så minskas dagbeloppet med en del av den andra ersättningens belopp.

I exemplen nedan illustreras detta. På samma sätt som vid samordning med studiestöd och studiestartsstöd kan man se på bilden som en burk som rymmer 8 timmar per dag.

Nu fylls burken först på med de timmar som programmet avser. Sedan fylls den på med de timmar som den andra ersättningen avser.

Den del av den andra ersättningen som får plats i burken minskar inte grundersättningen (resterande tid upp till heltid).

Den del av den andra ersättningen som inte får plats i burken är den del som ska minska grundersättningen.

Exempel

Programomfattning 100 % = 8 timmar per dag
Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 540 kronor

Sjukersättning (SE) 50 % = 4 timmar per dag
SE-belopp = 6094 kr per månad = 277 kronor per dag = 69,25 kr per timme

12	SE	69,25 kr	} Minskingsbelopp 277 kr
11	SE	69,25 kr	
10	SE	69,25 kr	
9	SE	69,25 kr	
8	AS		
7	AS		
6	AS		
5	AS		
4	AS		
3	AS		
2	AS		
Timme 1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med hela sjukersättningsbeloppet = 277 kronor.

Dagbelopp efter minskning = 263 kronor

Exempel

Programomfattning 50 % = 4 timmar per dag
 Resterande tid upp till heltid, 50 % = 4 timmar
 Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 300 kronor

Sjukersättning (SE) 100 % = 8 timmar per dag
 SE-belopp = 11 000 kr per månad = 500 kronor per dag = 62,50 kr per timme

Timme	12	SE	62,50 kr	} Minskingsbelopp 250 kr
	11	SE	62,50 kr	
	10	SE	62,50 kr	
	9	SE	62,50 kr	
	8	SE	62,50 kr	
	7	SE	62,50 kr	
	6	SE	62,50 kr	
	5	SE	62,50 kr	
	4	AS		
	3	AS		
	2	AS		
	1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med hälften av sjukersättningsbeloppet = 250 kronor.

Dagbelopp efter minskning = 50 kronor

Exempel

Programomfattning 50 % = 4 timmar per dag
 Resterande tid upp till heltid, 50 % = 4 timmar
 Dagbelopp utvecklingsersättning (UE) före minskning = 71 kronor

Aktivitetsersättning (AE) 50 % = 4 timmar per dag
 AE-belopp = 4 400 kr per månad = 200 kronor per dag = 50 kr per timme

Timme	12			} Minskingsbelopp 0 kr
	11			
	10			
	9			
	8	AE	50 kr	
	7	AE	50 kr	
	6	AE	50 kr	
	5	AE	50 kr	
	4	UE		
	3	UE		
	2	UE		
	1	UE		

I detta exempel minskas inte dagbeloppet. Programomfattningen tillsammans med omfattningen på aktivitetsersättningen är 100 procent.

5.2.2 Tjänstepension

Om en deltagare får tjänstepension ska månadsbeloppet räknas om till ett dagbelopp enligt vad som beskrivs i avsnitt 5.2.

Grundersättningens dagbelopp ska alltid minskas med hela beloppet som en deltagare får i tjänstepension per dag.

Om a-kassan redan har minskat det dagpenningbelopp som de har meddelat till Försäkringskassan med deltagarens tjänstepension ska Försäkringskassan inte minska dagbeloppet med tjänstepensionen. Försäkringskassan och Sveriges a-kassor har dock kommit överens om att de dagpenningbelopp som a-kassan meddelar inte ska ha minskats av den anledningen. Det innebär att Försäkringskassan ska minska med tjänstepension så länge inte a-kassan meddelar något annat.

Deltagaren ska i ansökan om grundersättning ange om han eller hon får tjänstepension och med vilket belopp.

5.3 Minskning med föräldrapenning, rehabiliteringspenning och lön eller andra anställningsförmåner från en arbetsgivare

5 kap. 4 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning ska även minskas med de belopp som programdeltagaren för samma dag får

1. föräldrapenning eller rehabiliteringspenning enligt socialförsäkringsbalken, eller
2. lön eller andra anställningsförmåner från en arbetsgivare.

Om programmets omfattning är lägre än heltid ska minskning enligt första stycket inte göras med de belopp som lämnas för resterande tid, upp till heltid.

Deltagarens dagbelopp ska minskas om han eller hon får föräldrapenning, rehabiliteringspenning, lön eller andra anställningsförmåner för samma dag. Med samma dag avses samma dygn.

För föräldrapenning och rehabiliteringspenning innebär det att det inte spelar någon roll vilken tid på dygnet de ersättningarna avser. Det spelar heller ingen roll om deltagaren har avstått från att delta i programmet under den tiden eller inte.

När det gäller lön innebär det att deltagaren ska redovisa allt arbete som han eller hon har utfört (00–24) den dag som han eller hon ansöker om ersättning för.

5.3.1 Föräldrapenning och rehabiliteringspenning

Föräldrapenning och rehabiliteringspenning är dagersättningar som Försäkringskassan betalar ut.

Minskning görs på samma sätt oavsett om föräldrapenningen tas ut på SGI-nivå, grundnivå eller lägstanivå.

Om programmet är på heltid minskas grundersättningen med hela beloppet som deltagaren får i föräldrapenning eller rehabiliteringspenning. Det spelar då alltså ingen roll vilken omfattning den ersättningen har.

Om programmets omfattning är mindre än heltid, läggs programomfattningen samman med omfattningen på den andra ersättningen. Om omfattningarna tillsammans uppgår till mer än 100 procent ska dagbeloppet minskas med en del av den andra ersättningens belopp.

I exemplen nedan illustreras detta. På samma sätt som vid samordning med studiestöd och studiestartsstöd kan man se på bilden som en burk som rymmer 8 timmar per dag.

Nu fylls burken först på med de timmar som programmet avser. Sedan fylls den på med de timmar som den andra ersättningen avser.

Den del av den andra ersättningen som får plats i burken minskar inte grundersättningen (resterande tid upp till heltid).

Den del av den andra ersättningen som inte får plats i burken är den del som ska minska grundersättningen.

Exempel

Programomfattning 50 % = 4 timmar per dag

Resterande tid upp till heltid, 50 % = 4 timmar

Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 300 kronor

Föräldrapenning (FP) 100 % = 8 timmar per dag

FP-belopp = 700 kr per dag = 87,50 kronor per timme

12	FP	87,50 kr	} Minskingsbelopp 350 kr
11	FP	87,50 kr	
10	FP	87,50 kr	
9	FP	87,50 kr	
8	FP	87,50 kr	
7	FP	87,50 kr	
6	FP	87,50 kr	
5	FP	87,50 kr	
4	AS		
3	AS		
2	AS		
Timme 1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med hälften av föräldrapenningbeloppet = 350 kronor.

Dagbelopp efter minskning = 0 kronor

Exempel

Programomfattning 50 % = 4 timmar per dag
 Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 300 kronor

Föräldrapenning (FP) 75 % = 6 timmar per dag
 FP-belopp = 180 kr per dag = 30 kronor per timme

10	FP	30 kr	} Minskingsbelopp 60 kr
9	FP	30 kr	
8	FP	30 kr	
7	FP	30 kr	
6	FP	30 kr	
5	FP	30 kr	
4	AS		
3	AS		
2	AS		
1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med en tredjedel av föräldrapenningbeloppet = 60 kronor.
 Dagbelopp efter minskning = 240 kronor

5.3.2 Lön

Om deltagaren arbetar och får lön, ska dagbeloppet minskas med den lön som han eller hon får för arbete som är utfört samma dag. Detta gäller även om deltagaren för samma dag får sjuklön.

Vinst som en deltagare tar ut från sitt eget företag ska inte minska grundersättningen. När en deltagare har ett eget företag är det företagsformen som avgör om de pengar som tas ut från företaget är vinst eller lön. I ett eget aktiebolag kan ägaren få lön på samma sätt som andra anställda. Aktieutdelning är inte lön och ska därför inte heller minska aktivitetsstödet. I ett enskilt bolag, handelsbolag eller kommanditbolag kan en ägare aldrig ta ut lön.

Om deltagaren har arbetat ska han eller hon i sin ansökan om grundersättning ange det. Deltagaren anger då hur mycket han eller hon har arbetat per dag och hur mycket lön han eller hon får för det arbetet. Lönen ska anges i svenska kronor före skatt.

Om programmet är på heltid spelar det ingen roll hur många timmar deltagaren har arbetat den dagen. Grundersättningen ska då minskas med hela lönebeloppet.

Om programmets omfattning är mindre än heltid, läggs programomfattningen samman med omfattningen på arbetet. Om omfattningarna tillsammans uppgår till mer än 8 timmar ska dagbeloppet minskas med en del av lönen.

I exemplen nedan illustreras detta. På samma sätt som vid samordning med studie-stöd och studiestartsstöd kan man se på bilden som en burk som rymmer 8 timmar per dag.

Nu fylls burken först på med de timmar som programmet avser. Sedan fylls den på med de timmar som lönen avser.

Den del av lönen som får plats i burken minskar inte grundersättningen (resterande tid upp till heltid).

Den del av lönen som inte får plats i burken är den del som ska minska grund-
ersättningen

Exempel

Programomfattning 75 % = 6 timmar per dag
Resterande tid upp till heltid, 25 % = 2 timmar
Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 580 kronor

Arbete 4 timmar
Lön = 550 kr = 137,50 kr per timme

Timme	10	Lön	137,50 kr	} Minskingsbelopp 275 kr
	9	Lön	137,50 kr	
	8	Lön	137,50 kr	
	7	Lön	137,50 kr	
	6	AS		
	5	AS		
	4	AS		
	3	AS		
	2	AS		
	1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med den lön som motsvarar
2 timmar eller med andra ord hälften av lönebeloppet = 275 kronor.
Dagbelopp efter minskning = 305 kronor

Exempel

Programomfattning 40 % = 3,2 timmar per dag (40 % x 8)
Resterande tid upp till heltid, 60 % = 4,8 timmar
Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 420 kronor

Arbete 6 timmar
Lön = 1200 kr = 200 kr per timme

Timme	10	Lön	40 kr	} Minskingsbelopp 240 kr
	9	Lön	200 kr	
	8	Lön	200 kr	
	7	Lön	200 kr	
	6	Lön	200 kr	
	5	Lön	200 kr	
	4	AS	Lön	160 kr
	3	AS		
	2	AS		
	1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med den lön som motsvarar
1,2 timmar = 240 kronor.
Dagbelopp efter minskning = 180 kronor

5.3.3 Andra anställningsförmåner från en arbetsgivare

Anställningsförmåner från arbetsgivare som minskar grundersättning är till exempel

- avgångsvederlag
- permitteringslön (permittering är en period när arbetsgivaren betalar ut lön utan att arbetstagaren arbetar och utan att anställningen upphör)
- uppsägningslön (lön som betalas ut under uppsägningstid för utfört arbete eller för arbetsbefriad tid)
- skadestånd som är kompensation för utebliven lön eller annan anställningsförmån
- ersättning från en avtalsgruppförsäkring från försäkringsbolag (betalas ut som ett komplement till sjuk- eller aktivitetsersättning och avser därför samma tid som sjuk- eller aktivitetsersättningen)
- sjukpension från SPV (betalas ut som ett komplement till sjukersättning).

Deltagare ska i ansökan ange om de har någon anställningsförmån från en arbetsgivare. Om en deltagare har angett det, ska Försäkringskassan fråga deltagaren vilken anställningsförmån det gäller, vilken tid han eller hon fått anställningsförmånen för och med vilket belopp den betalas ut.

Om anställningsförmånen gäller en bestämd tid så minskar Försäkringskassan dagbeloppet för de dagar som sammanfaller.

Om anställningsförmånen har betalats ut som ett engångsbelopp eller på annat sätt inte gäller någon tydligt definierad tid, ska Försäkringskassan bestämma vilken tid anställningsförmånen gäller. Försäkringskassan har beskrivit hur detta ska gå till i föreskrifterna.

4 § FKFS 2017:6

Vid beräkning av vilken tid en anställningsförmån enligt 5 kap. 4 § förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser ska gälla för, ska det totala ersättningsbeloppet för anställningsförmånen divideras med deltagarens genomsnittliga månadslön under det senaste året i den anställning som anställningsförmånen härrör från. Anställningsförmånen avser då tiden från och med dagen efter att anställningen upphörde.

När man beräknar den genomsnittliga månadslönen, ska man använda den månadslön som deltagaren har haft enligt sitt löneavtal med den arbetsgivare som betalar ut avgångsvederlaget.

Exempel

Tomas går i program perioden 1 juli 2018–31 mars 2019. Den 31 januari 2018 slutade Tomas en anställning och fick då ett avgångsvederlag i form av ett engångsbelopp på 150 000 kronor. Tomas genomsnittliga månadslön året innan anställningen avslutades var 30 000 kronor. Avgångsvederlaget motsvarar fem månadslöner (150 000/30 000), det vill säga lön för perioden 1 februari 2018–30 juni 2018. Avgångsvederlaget och programmet gäller alltså inte samma tid.

Om anställningsförmånen betalas ut på annat sätt än med ett engångsbelopp (till exempel månadsvis) ska man räkna ihop beloppen och dividera summan med den tidigare månadslönen för att få fram vilken period anställningsförmånen gäller.

Exempel

Sandra går i program under perioden 1 juli 2018–31 mars 2019. Den 31 januari 2018 slutade Sandra sin anställning och får med anledning av det ett avgångsvederlag som betalas ut månadsvis med 40 000 kronor i fem månader.

Sandras genomsnittliga månadslön året innan anställningen avslutades var 20 000 kronor.

Avgångsvederlaget motsvarar tio månadslöner ($40\,000 \times 5 / 20\,000 = 10$), det vill säga lön för perioden 1 februari 2018–30 november 2018.

Avgångsvederlaget och programmet avser samma kalendertid under perioden 1 juli 2018–30 november 2018.

När anställningsförmåner betalas ut med ett månadsbelopp eller när Försäkringskassan har räknat fram ett månadsbelopp, måste beloppet räknas om till ett belopp per dag för att vi ska kunna minska dagbeloppet. Omräkningen sker på samma sätt som omräkning av sjukersättning det vill säga genom att dividera månadsbeloppet med 22, se avsnitt 5.2.

Om programmet är på heltid spelar det ingen roll vilken omfattning det arbete som anställningsförmånen grundar sig på hade. Grundersättningen ska då minskas med hela anställningsförmånsbeloppet.

Om programmets omfattning är mindre än heltid, läggs programomfattningen samman med omfattningen på det arbete som anställningsförmånen grundar sig på. Om omfattningarna tillsammans uppgår till mer än 100 procent ska dagbeloppet minskas med en del av anställningsförmånen.

I exemplen nedan illustreras detta. På samma sätt som vid samordning med studiestöd och studiestartsstöd kan man se på bilden som en burk som rymmer 8 timmar per dag.

Nu fylls burken först på med de timmar som programmet avser. Sedan fylls den på med de timmar som anställningsförmånen avser.

Den del av anställningsförmånen som får plats i burken minskar inte grundersättningen (resterande tid upp till heltid).

Den del av anställningsförmånen som inte får plats i burken är den del som ska minska grundersättningen

Exempel

Programomfattning 100 % = 8 timmar per dag

Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 760 kronor

Avgångsvederlag (AVG) som grundar sig på ett 50 % arbete är framräknat till 300 kronor per dag

12	AVG	75 kr	} Minskingsbelopp 300 kr
11	AVG	75 kr	
10	AVG	75 kr	
9	AVG	75 kr	
8	AS		
7	AS		
6	AS		
5	AS		
4	AS		
3	AS		
2	AS		
Timme 1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med hela avgångsvederlagsbeloppet = 300 kronor.

Dagbelopp efter minskning = 460 kronor

Exempel

Programomfattning 75 % = 6 timmar per dag

Resterande tid upp till heltid, 25 % = 2 timmar

Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 760 kronor

Avgångsvederlag (AVG) som grundar sig på ett 50 % arbete är framräknat till 300 kronor per dag

10	AVG	75 kr	} Minskingsbelopp 150 kr
9	AVG	75 kr	
8	AVG	75 kr	
7	AVG	75 kr	
6	AS		
5	AS		
4	AS		
3	AS		
2	AS		
Timme 1	AS		

I detta exempel minskas dagbeloppet med hälften av avgångsvederlagsbeloppet = 150 kronor.

Dagbelopp efter minskning = 610 kronor

5.4 Samordning när deltagaren har fler än en annan ersättning

Om samordning ska göras med mer än en ersättning för samma dag ska samordning göras i den ordning som ersättningarna räknas upp i förordningen. Det innebär följande ordning:

- Studiestöd
- Studiestartsstöd
- Sjukersättning
- Aktivitetsersättning
- Allmän ålderspension
- Tjänstepension
- Föräldrapenning
- Rehabiliteringspenning
- Lön
- Annan anställningsförmån

Exempel

Programomfattning 100 % = 8 timmar per dag

Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 580 kronor

Sjukersättning (SE) 25 % = 2 timmar per dag

SE-belopp = 3 080 kr per månad = 140 kr per dag = 70 kr per timme

Arbete 2 timmar

Lön = 500 kr = 250 kr per timme

12	Lön	250 kr	} Minskingsbelopp 140 + 500 kr
11	Lön	250 kr	
10	SE	70 kr	
9	SE	70 kr	
8	AS		
7	AS		
6	AS		
5	AS		
4	AS		
3	AS		
2	AS		
Timme 1	AS		

Steg 1 – dagbeloppet minskas först med hela sjukersättningsbeloppet = 140 kronor

Steg 2 – det återstående dagbeloppet (440 kronor) minskas sedan med hela lönebeloppet (500 kronor) och dagbeloppet efter minskning blir då 0 kronor

6 § FKFS 2017:6

Om programmets omfattning är mindre än heltid och programdeltagaren får fler än en sådan ersättning som ska samordnas med aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning enligt 5 kap. förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser, ska alla ersättningar beaktas tillsammans vid beräkning av om aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen eller etableringsersättningen ska minska eller inte.

Det som beskrivs i avsnitt 5.1–5.3 när programmets omfattning är mindre än heltid gäller när deltagaren bara har en minskningsbar förmån eller ersättning.

Om programmets omfattning är mindre än heltid och deltagaren samma dag får två eller flera ersättningar som ska samordnas, ska Försäkringskassan ta hänsyn till alla ersättningarna när vi beräknar minskningen.

Det innebär att det kan bli aktuellt att minska grundersättningen med det belopp deltagaren får i form av en annan ersättning – trots att den ersättningens omfattning tillsammans med programmets omfattning inte överstiger 100 procent.

Exempel

Programomfattning 50 % = 4 timmar per dag
 Dagbelopp aktivitetsstöd (AS) före minskning = 580 kronor

Sjukersättning (SE) 50 % = 4 timmar per dag
 SE-belopp = 6160 kr per månad = 280 kr per dag = 70 kr per timme
 Arbete 2 timmar
 Lön = 500 kr = 250 kr per timme

10	Lön	250 kr	} Minskingsbelopp 500 kr
9	Lön	250 kr	
8	SE	70 kr	
7	SE	70 kr	
6	SE	70 kr	
5	SE	70 kr	
4	AS		
3	AS		
2	AS		
Timme 1	AS		

Steg 1 – programomfattningen tillsammans med omfattningen på SE överstiger inte 100 % och därför blir det ingen minskning med SE-beloppet

Steg 2 – eftersom programomfattningen tillsammans med omfattningen på SE blir 100 % minskas dagbeloppet med hela lönebeloppet

Dagbelopp efter minskning = 80 kronor

5.5 Minskning för bostadsersättning

5 kap. 5 § FEA

Bostadsersättning ska minskas med de belopp som programdeltagaren för samma månad får preliminärt bostadsbidrag eller bostadstillägg enligt socialförsäkringsbalken.

När du har beräknat bostadskostnaden ska du minska beloppet om deltagaren har bostadsbidrag eller bostadstillägg.

6 Situationer då deltagare inte får grundersättning

I kapitel 2 kan du läsa om vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att deltagaren ska kunna få grundersättning. Trots att dessa villkor är uppfyllda är det inte säkert att deltagaren får ersättning. Det finns ett antal regler som gör att deltagaren inte får ersättning för vissa dagar trots att han eller hon har deltagit i programmet eller varit förhindrad att delta av en anledning som kan ge rätt till ersättning.

Några av dessa regler har beskrivits tidigare i vägledningen:

- karensdag vid frånvaro på grund av sjukdom (beskrivs i kapitel 2)
- deltagaren har förbrukat maximalt antal JOB-dagar (beskrivs i kapitel 3)
- om deltagaren är under 18 år och inte uppfyller villkoren för a-kassa (beskrivs i kapitel 3)
- deltagaren får studiestöd eller studiestartsstöd med hel omfattning (beskrivs i kapitel 5)
- deltagarens dagbelopp har minskats till noll kronor (beskrivs i kapitel 5).

Utöver detta får deltagare inte grundersättning när han eller hon

- är intagen i kriminalvårdsanstalt utan att delta i en särskild utslussningsåtgärd
- deltar i program inom ramen för en etableringsplan där Arbetsförmedlingen beslutar om etableringsersättning
- har varit frånvarande en del av en dag av sådan anledning som ligger till grund för Arbetsförmedlingens beslut om varning eller avstängning enligt 6 kap. 2 § första stycket 4.
- har stängts av från rätt till ersättning.

Dessa situationer beskrivs närmare i detta kapitel.

6.1 Deltagare som är intagen på kriminalvårdsanstalt

5 kap. 1 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning får inte lämnas till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och samtidigt är intagen i kriminalvårdsanstalt utan att delta i någon av de i 11 kap. 1 § 1–4 fängelselagen (2010:610) angivna särskilda utslussningsåtgärderna.

Det är möjligt att delta i ett program och samtidigt vara intagen på en kriminalvårdsanstalt. Bestämmelsen beskriver i vilka situationer dessa deltagare har rätt till ersättning och i vilka situationer de inte har det. De särskilda utslussningsåtgärderna som det hänvisas till i bestämmelsen är

- frigång
- vårdvistelse
- vistelse i halvvägshus
- utökad frigång.

Det är Kriminalvården som beslutar om de särskilda utslussningsåtgärderna. De kan lämna information om en deltagare som är intagen deltar i någon av dem eller inte.

6.2 Deltagare i program inom ramen för etableringsplan

Punkt 4 övergångsbestämmelse till FEA

14 § i den upphävda förordningen om aktivitetsstöd gäller fortfarande för den som vid ikraftträdandet har en etableringsplan och så länge den planen gäller.

14 § FAS

Aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning lämnas inte till den som har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Nyanlända som har en etableringsplan kan inom ramen för sin plan delta i aktiviteter som bedrivs i form av arbetsmarknadspolitiska program. De får etableringsersättning från Arbetsförmedlingen enligt reglerna i EF och kan inte få grundersättning enligt reglerna i FEA.

6.3 Olovlig frånvaro del av en dag

10 kap. 7 FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning lämnas inte alls för sådana dagar som programdeltagaren är delvis frånvarande från programmet, om frånvaron ligger till grund för ett beslut om varning eller avstängning från rätt till ersättning enligt 6 kap. 2 § första stycket 4

Arbetsförmedlingen ska besluta om varning eller avstängning om deltagaren under programtid utan godtagbart skäl inte har deltagit i en insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet (olovlig frånvaro).

Arbetsförmedlingen fattar då ett beslut enligt 6 kap. 2 § första stycket 4 FEA. För en dag som ligger till grund för ett sådant beslut kan deltagaren inte få grundersättning även om han eller hon har deltagit i programmet till någon del samma dag.

Det är Arbetsförmedlingen som tar ställning till om deltagaren har varit frånvarande av den här anledningen och de meddelar Försäkringskassan genom beslutet om varning eller avstängning.

I de fall det rör sig om ett beslut enligt 6 kap. 2 § första stycket 4 FEA så meddelar Arbetsförmedlingen även vilken eller vilka dagar som låg till grund för beslutet.

6.4 Deltagare som stängts av från rätt till ersättning

6 kap. 1 § FEA

Varning och avstängning från rätt till ersättning tillämpas endast på aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning, med undantag för etableringsersättning som lämnas för deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan.

6 kap. 14 § FEA

Ärenden om varning eller avstängning ska hanteras skyndsamt. Ett beslut om varning eller avstängning gäller omedelbart.

Bestämmelsen beskriver att avstängningsreglerna bara gäller grundersättningarna och att deltagare som kan få etableringsersättning med det lägre beloppet inte omfattas av dessa regler.

Både Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan besluta om avstängning och reglerna är liknande de som finns inom arbetslöshetsförsäkringen (43–46 b §§ ALF).

Avstängningsreglerna infördes 1 mars 2015, och syftet var primärt att få deltagare som inte gjorde vad de skulle inom ramen för sina program att korrigera sitt beteende. Du kan läsa mer om bakgrunden till avstängningsreglerna i DS (2013:59) åtgärder inom aktivitetsstödet med mera.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har olika roller i hanteringen av avstängningsreglerna, och det krävs att myndigheterna samarbetar för att reglerna ska fungera som det är tänkt.

6.5 Arbetsförmedlingens beslut om varning och avstängning från rätt till ersättning

6 kap. 2 § FEA

En programdeltagare ska varnas om han eller hon under programtid utan godtagbart skäl inte har

1. medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan,
2. lämnat en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen inom utsatt tid,
3. besökt eller tagit kontakt med Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör vid en överenskommen eller på annat sätt bestämd tidpunkt,
4. deltagit i insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet,
5. sökt anvisat lämpligt arbete,
6. sökt anvisad utbildning, eller
7. aktivt sökt lämpliga arbeten.

Om programdeltagaren missköter sig enligt första stycket vid upprepade tillfällen, utan att däremellan uppfylla ett arbetsvillkor enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ska han eller hon stängas av från rätt till ersättning. Avstängningstiden ska vara 1 ersättningsdag vid det andra tillfället, 5 ersättningsdagar vid det tredje tillfället, 10 ersättningsdagar vid det fjärde tillfället och 45 ersättningsdagar vid varje ytterligare tillfälle.

6 kap. 3 § FEA

En programdeltagare ska stängas av från rätt till ersättning i 5 ersättningsdagar om han eller hon under programtid utan godtagbart skäl

1. avvisat ett erbjudet lämpligt arbete,
2. avvisat en utbildning som han eller hon har anvisats att söka och är antagen till,
3. genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att en anställning inte kommit till stånd, eller
4. avvisat en erbjuden insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet.

Om programdeltagaren förlänger tiden i arbetslöshet enligt första stycket vid upprepade tillfällen, utan att däremellan uppfylla ett arbetsvillkor enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ska han eller hon stängas av från rätt till ersättning i 10 ersättningsdagar vid det andra tillfället och i 45 ersättningsdagar vid varje ytterligare tillfälle.

6 kap. 4 §

En programdeltagare ska stängas av från rätt till ersättning i 45 ersättningsdagar om han eller hon under programtid

1. utan giltig anledning lämnat sitt arbete, eller
2. på grund av otillbörligt uppträdande skilts från sitt arbete.

Programdeltagaren ska dock stängas av i 20 ersättningsdagar om det är sannolikt att anställningen skulle ha varat högst 10 dagar.

Bestämmelserna beskriver att Arbetsförmedlingen kan besluta om varning och avstängning. Fortsättningsvis används ordet sanktionsbeslut för att beskriva beslut som kan vara både beslut om varning och om avstängning.

Varningar förekommer bara första gången deltagaren har misskött sitt arbetsökande, i alla andra situationer beslutar Arbetsförmedlingen om avstängning.

Som beskrivs i rutan ovan finns det tre avstängningsgrunder som gör att Arbetsförmedlingen kan fatta ett sanktionsbeslut:

1. deltagaren missköter sitt arbetssökande
2. deltagaren förlänger sin tid i arbetslöshet
3. deltagaren orsakar sin arbetslöshet.

Respektive avstängningsgrund innehåller sedan mer detaljerade underpunkter.

Hur många avstängningsdagar ett sanktionsbeslut från Arbetsförmedlingen resulterar i beror på hur många sanktionsbeslut Arbetsförmedlingen har fattat av samma orsak för deltagaren. Tabellen nedan illustrerar hur många avstängningsdagar som respektive sanktionsbeslut resulterar i.

Tillfälle:	Misskötsel av arbetssökande (6 kap. 2 § FEA)	Förlängning av arbetslöshet (6 kap. 3 § FEA)	Orsakat sin arbetslöshet (6 kap. 4 § FEA)
Första	Varning (0 dagar)	5 dagar	45 dagar
Andra	1 dag	10 dagar	45 dagar
Tredje	5 dagar	45 dagar	45 dagar
Fjärde	10 dagar	45 dagar	45 dagar vid varje ytterligare tillfälle
Femte	45 dagar	45 dagar vid varje ytterligare tillfälle	
Sjätte	45 dagar vid varje ytterligare tillfälle		

Om deltagaren uppfyller ett arbetsvillkor enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring så nollställs antalet tillfällen. Arbetsförmedlingens första sanktionsbeslut därefter är då alltså första tillfället.

Om deltagaren har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor är det deltagarens a-kassa som meddelar Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan om det.

6.5.1 Försäkringskassan verkställer Arbetsförmedlingens beslut om avstängning

6 kap. 12 § FEA

Arbetsförmedlingen prövar frågor om varning och avstängning enligt 2, 3 och 4 §. När avstängning har beslutats ska Arbetsförmedlingen skyndsamt underrätta Försäkringskassan om beslutet samt om grunden för avstängning och dagen då grunden för avstängning inträffade.

Försäkringskassan beslutar vilka dagar som ingår i avstängningstiden.

7 kap. 1 § FEA

Arbetsförmedlingen får besluta att en programdeltagare ska stängas av från rätt till ersättning för tid till dess att ett ärende har avgjorts, om det finns sannolika skäl att anta att myndigheten kommer att stänga av deltagaren från rätt till ersättning enligt 6 kap. 2, 3 eller 4 §.

Avstängningen ska avse det antal ersättningsdagar som kan antas komma att gälla enligt ett slutligt beslut.

Arbetsförmedlingen ska skyndsamt underrätta Försäkringskassan om beslutet.

11 kap. 4 § FEA

Arbetsförmedlingen ska ändra ett beslut om avstängning som blivit felaktigt på grund av att ett tidigare beslut om varning eller avstängning ändrats eller undanröjts.

Om Arbetsförmedlingens beslut om avstängning ändras eller undanröjs ska Arbetsförmedlingen skyndsamt underrätta Försäkringskassan om det

Bestämmelserna beskriver att Försäkringskassan ska verkställa de beslut om avstängning som Arbetsförmedlingen har fattat. Arbetsförmedlingen fattar först ett interimistiskt beslut om avstängning och sedan fattar de ett slutligt beslut om avstängning. Försäkringskassan ska inte invänta det slutliga beslutet utan ska verkställa det interimistiska beslutet.

Om Arbetsförmedlingens slutliga beslut blir ett annat än det interimistiska, ska Försäkringskassan ändra verkställandet så att det stämmer överens med det slutliga beslutet.

6.6 Försäkringskassan utreder och beslutar om avstängning från rätt till ersättning

6 kap. 5 § FEA

En programdeltagare ska stängas av från rätt till ersättning om han eller hon medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter till Försäkringskassan om ett förhållande som är av betydelse för rätt till ersättning.

Ett beslut enligt första stycket ska avse 130 ersättningsdagar. Om det finns förmildrande omständigheter får avstängningen avse färre dagar, dock lägst 45 ersättningsdagar, och om det finns försvårande omständigheter får avstängningen avse fler dagar, dock högst 195 ersättningsdagar.

6 kap. 13 § FEA

Försäkringskassan prövar frågor om avstängning enligt 5 §.

Bestämmelsen beskriver när Försäkringskassan ska besluta om avstängning.

För att oriktiga eller vilseledande uppgifter ska leda till avstängning krävs alltså att det handlar om förhållanden som är av betydelse för rätten till ersättning. Det kan till exempel handla om att en deltagare ljugit om sitt deltagande i programmet (Ds 2013:59, s 155).

I metodstöd 12.2 kan du läsa mer om hur Försäkringskassan utreder och beslutar om avstängning.

6.7 Avstängningstid och avstängningsdagar

6 kap. 10 § FEA

Avstängningen ska gälla från och med den dag då

1. grunden för avstängningen inträffade, om avstängningen har beslutats enligt 2, 3 eller 4 §, och
2. Försäkringskassan inledde utredning av grunden för avstängningen, om avstängningen har beslutats enligt 5 §.

Om ett förhållande som medför avstängning inträffar under en pågående avstängning, ska dock den nya avstängningen gälla från utgången av den föregående.

I avstängningstiden ingår dagar som det skulle ha lämnats ersättning för om avstängning inte hade skett och då programdeltagaren utfört förvärsarbete.

6 kap. 11 § FEA

En avstängning enligt 2, 3 eller 4 § får inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från den dag då avstängningen började gälla enligt 10 §.

8 § FKFS 2017:6

Försäkringskassan ska maximalt verkställa fem avstängningsdagar per kalendervecka.

Bestämmelsen beskriver dels att det är Försäkringskassan som beslutar om vilka dagar som ska vara avstängningsdagar och dels hur Försäkringskassan avgör vilka dagar som ska vara det.

När det gäller avstängningar som Försäkringskassan beslutar om så räknas den dag då impuls lämnas från handläggare till kontrollutredare som den dag då Försäkringskassan inledde utredning av grunden för avstängningen och den dagen blir alltså första möjliga avstängningsdag.

Försäkringskassan kan besluta att en dag ska vara en avstängningsdag under förutsättning att deltagaren annars skulle ha fått ersättning den dagen eller om han eller hon har förvärvsarbetat.

6.7.1 Deltagaren skulle ha fått ersättning om det inte hade varit en avstängningsdag

Detta innebär att villkor för att kunna få ersättning enligt kapitel 2 måste vara uppfyllda samtidigt som deltagaren inte omfattas av någon av de begränsningar i möjligheten att få ersättning som beskrivs i avsnitt 6.1–6.3.

Om en deltagare exempelvis har deltagit en del av en dag och varit olovligt frånvarande någon del av samma dag så kan den dagen inte bli en avstängningsdag av den här anledningen.

6.7.2 Deltagaren har arbetat

Deltagaren ska ange i sin ansökan vilka dagar han eller hon har arbetat. Arbeta kan leda till att grundersättningen den dagen minskas till noll kronor. För en sådan dag kan alltså ändå en avstängningsdag verkställas.

Detsamma gäller för dagar då deltagaren inte kan få grundersättning men har arbetat. Det spelar ingen roll om deltagaren bara har arbetat en del av dagen, utan det som räknas för att det ska kunna bli en avstängningsdag är att han eller hon har arbetat.

6.7.3 Kalenderspärr

Ett avstängningsbeslut från Arbetsförmedlingen får inte pågå längre än 112 kalenderdagar, räknat från den dag då avstängningen började gälla. Försäkringskassan kallar detta för att det finns en kalenderspärr. I exemplen nedan beskrivs situationer när kalenderspärren blir aktuell.

6.7.4 Vilka dagar som blir avstängningsdagar

Nedan beskrivs olika situationer där deltagare har fått ett eller flera avstängningsbeslut. De dagar som är markerade i kalendern är de dagar som Försäkringskassan verkställer avstängningsdagar på.

Exempel

Arbetsförmedlingen har fattat tre avstängningsbeslut.

Det första beslutet gäller 1 avstängningsdag och grunden för avstängningen inträffade den 15 maj.

Det andra beslutet gäller 5 avstängningsdagar och grunden för avstängningen inträffade den 18 maj

Det tredje beslutet gäller 10 avstängningsdagar och grunden för avstängningen inträffade den 23 maj

Deltagaren har ansökt om grundersättning för maj och kan få ersättning för alla måndagar till fredagar.

I tabellen nedan är avstängningsdagarna markerade.

Maj						
Må	Ti	On	To	Fr	Lö	Sö
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Eftersom det fanns en pågående avstängning den dag som grunden för det tredje beslutet inträffade, blev den första möjliga avstängningsdagen för det tredje beslutet den 25 maj.

Fem av avstängningsdagarna i det tredje beslutet kunde inte verkställas. Försäkringskassan väntar på ansökan för juni för att veta om de kan verkställas då i stället.

Den sista möjliga dagen som kan bli en avstängningsdag i det tredje beslutet är den 13 september. Då har det gått 112 kalenderdagar från och med den 25 maj. Om beslutet hade börjat verkställas dagen som grunden för avstängningen inträffade (den 23 maj) skulle kalenderspärren räknats från det datumet.

Exempel

Arbetsförmedlingen har fattat tre avstängningsbeslut.

Det första beslutet gäller 1 avstängningsdag och grunden för avstängningen inträffade **den 15 maj**.

Det andra beslutet gäller 5 avstängningsdagar och grunden för avstängningen inträffade **den 11 maj**.

Det tredje beslutet gäller 10 avstängningsdagar och grunden för avstängningen inträffade **den 2 maj**.

Deltagaren har ansökt om grundersättning för maj och kan få ersättning för alla måndagar till fredagar.

I tabellen nedan är avstängningsdagarna markerade.

Maj						
Må	Ti	On	To	Fr	Lö	Sö
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Om besluten kommer i ordning ska vi om möjligt verkställa dem i den ordning grunden för avstängningen inträffade.

Exempel

Arbetsförmedlingen har fattat ett avstängningsbeslut.

Beslutet avser 5 avstängningsdagar och grunden för avstängningen inträffade den 2 maj.

Deltagaren har ansökt om grundersättning för maj och kan få ersättning för den 1 maj, 3–4 maj, 8–11 maj, 14–18 maj, 21–25 maj och 28–31 maj.

Den 2 maj och den 7 maj fick deltagaren föräldrapenning vilket medförde att dagbeloppet minskades till noll kronor för de dagarna. Därför kan dessa dagar inte bli avstängningsdagar.

I tabellen nedan är avstängningsdagarna markerade.

Maj						
Må	Ti	On	To	Fr	Lö	Sö
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

7 Villkor för att kunna få etableringstillägg och bostadsersättning

7.1 Gemensamma bestämmelser

Etableringstillägg eller bostadsersättning kan betalas ut till den som är anvisad till etableringsprogrammet.

Tilläggsersättningarna kan inte kombineras, eftersom det ena vänder sig till den som har hemmavarande barn och det andra vänder sig till den som är ensamstående utan hemmavarande barn.

Tilläggsersättningarnas syfte är att täcka en fast kostnad för personen som söker ersättning. Kostnaden är densamma oavsett programmets omfattning, hur deltagaren har deltagit i sitt program eller om deltagaren blivit avstängd från rätt till ersättning.

Förutom att deltagaren ska vara anvisad till etableringsprogrammet, så finns det villkor för respektive tilläggsersättning som deltagaren måste uppfylla för att få ersättningen. Tilläggsersättningarna kan tidigast betalas ut från och med

- när etableringsprogrammet har startat
- när samtliga villkor är uppfyllda.

Tilläggsersättningarna beslutas i regel för en period framåt i tiden, och grundar sig på de handlingar som finns vid ansökningstillfället.

7.2 Etableringstillägg

3 kap. 10 § FEA

Etableringstillägg får lämnas till den som är anvisad till det arbetsmarknads-politiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare enligt förordningen 2017:820 om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, och som har hemmavarande barn.

Med hemmavarande barn avses barn som

- är under 20 år
- är bosatta och folkbokförda hos den nyanlände
- står eller har stått under den nyanländes vårdnad, och
- inte är självförsörjande

3 kap. 11 § FEA

Etableringstillägg lämnas per hushåll. Makar ska anses tillhöra samma hushåll om inte den make eller maka som ansöker om ersättning eller den som ersättningen betalas ut till visar annat. Sambor ska likställas med makar.

10 § FKFS 2017:6

Om makar ansöker om etableringstillägg tillsammans, ska Försäkringskassan besluta om etableringstillägg för den period då båda makarna varit anvisade till etableringsprogram. För en period när bara den ena maken är anvisad till etableringsprogram, ska Försäkringskassan fatta ett enskilt beslut för den maken.

Etableringstillägg betalas ut till deltagare i etableringsprogrammet som har hemmavarande barn. Etableringstilläggets storlek påverkas av

- antalet barn
- barnens ålder

7.2.1 Barn under 20 år

Enligt Skatteverket är man barn tills man fyller 18 år, men etableringstillägg betalas ut för hemmavarande barn som är under 20 år. Etableringstillägget betalas ut till och med dagen innan barnet fyller 20 år.

7.2.2 Barnet ska vara folkbokfört och bosatt

Ett av villkoren för etableringstillägg är att barnet är bosatt och folkbokfört hos den nyanlände. Det kan finnas situationer där uppgifter om datum för bosättning och folkbokföring inte stämmer överens. Försäkringskassan måste ta ställning till både bosättning och folkbokföring innan vi fattar beslut. Etableringstillägg kan som tidigast betalas ut från och med när samtliga villkor är uppfyllda.

7.2.3 Vårdnaden

För att kunna få etableringstillägg för ett barn måste deltagaren vara eller ha varit vårdnadshavare för barnet. Vanligtvis finns det uppgifter om vårdnadshavare i

Försäkringskassans ärendehanteringssystem. Uppgifterna kommer från Skatteverket och uppdateras dagligen.

Om det saknas uppgifter om vårdnadshavare eller handlingar som styrker vårdnaden, ska Försäkringskassan bedöma om det är sannolikt att barnet står eller tidigare har stått under deltagarens vårdnad. Bedömningen kan bland annat baseras på om:

- deltagaren försörjer eller har haft ett försörjningsansvar över barnet
- barnets relation till deltagaren

Om utredningen visar en tydlig koppling och inget annat talar för att barnet har någon annan vårdnadshavare, kan vi godta deltagarens uppgifter.

7.2.4 Barn som är självförsörjande

Etableringstillägg betalas inte ut för barn som är självförsörjande. Försäkringskassan behöver i regel inte ifrågasätta uppgifter i ansökan om att ett barn inte är självförsörjande, eftersom deltagaren skriver under ansökan på heder och samvete. Om det däremot finns uppgifter som tyder på att ett barn faktiskt är självförsörjande ska detta utredas.

Ett barn bör anses vara självförsörjande när barnets inkomst överstiger riksnormen för försörjningsstöd enligt 2 kap. 1 § socialtjänstförordningen (2001:937). (FKAR 2017:2).

Exempel på inkomster är inkomst av tjänst och förlängt underhållsstöd. År 2017 var riksnormen för försörjningsstöd:

- 15–18 år, 3 540 kronor
- 19–20 år, 3 570 kronor

I vanliga fall betraktas en person som självförsörjande om han eller hon är gift eller har egna barn. Så behöver det dock inte vara om personen bor hos sina föräldrar och utredningen visar att hon eller han inte har hunnit bli självförsörjande.

7.2.5 Hushåll och makar

I förordningen likställs sambor med makar. Etableringstillägg betalas ut per hushåll och därför är det inte möjligt att makar eller sambos som tillhör samma hushåll kan få ersättning var för sig för samma barn.

Om makar vill ändra till vem av dem som etableringstillägget ska betalas ut, ska de gemensamt anmäla det skriftligen till Försäkringskassan.

Om någon av makarna inte längre uppfyller villkoren för att få etableringstillägg, ska Försäkringskassan besluta att betala ut etableringstillägg till den av makarna som fortfarande uppfyller villkoren.

Eftersom makarna kan ha olika start- och slutdatum i sina program, kan Försäkringskassan behöva fatta flera beslut för samma ansökan.

7.3 Bostadsersättning

3 kap. 13 § FEA

Bostadsersättning får lämnas till den som är anvisad till det arbetsmarknads- politiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare enligt förordningen 2017:820 om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och är ensamstående utan hemmavarande barn.

I 3 kap. 10 § andra stycket FEA anges vem som ska anses vara hemmavarande barn.

3 kap. 14 § FEA

Bostadsersättning får endast lämnas för kostnader för den bostad där den nyanlände är bosatt och folkbokförd som han eller hon

– äger eller innehar med hyres- eller bostadsrätt, eller

– hyr i andra hand om hyresavtalet är skriftligt och hyresvärden, bostadsrätts- föreningen eller hyresnämnden har godkänt andrahandsupplåtelsen.

Bostadsersättning betalas ut till deltagare i etableringsprogrammet som är ensam- stående utan hemmavarande barn. Bostadsersättningens storlek påverkas av vilka bostadskostnader deltagaren har.

7.3.1 Ensamstående utan hemmavarande barn

Begreppet hemmavarande barn definieras i reglerna om etableringstillägg. Reglerna beskriver bland annat att barnet ska vara bosatt och folkbokförd hos deltagaren.

Det innebär att en deltagare som har barn som bor hos sig anses vara ensam- stående utan hemmavarande barn så länge barnet eller barnen är folkbokförda hos någon annan. Deltagaren kan då få bostadsersättning.

7.3.2 Bostadskostnad – för den som hyr sin bostad

Bostadsersättning betalas ut för vissa kostnader för den bostad som deltagaren hyr i första eller i andra hand. I hyresavtalet, hyreskontraktet eller motsvarande ska det framgå vilka kostnader som ingår i hyran och hur många kvadratmeter stor bostaden är. Om uppgifterna inte framgår där, ska deltagaren styrka uppgifterna på annat vis.

Uppgifterna behövs för att Försäkringskassan ska kunna ta reda på vilken del av bostadskostnaden som bostadsersättningen ska täcka samt hur mycket som ska betalas ut.

Hur ersättningen beräknas beskrivs i avsnitt 8.6.

7.3.3 För den som hyr i andra hand

Vid uthyrning i andra hand är tre parter inblandade:

- hyresvärden, t.ex. den som äger en fastighet
- förstahandshyresgästen, som hyr av hyresvärden (företag eller privatperson) och hyr ut till andrahandshyresgästen

- andrahandshyresgästen, som har ett skriftligt hyresavtal med förstahandshyresgästen som ska vara godkänt av hyresvärden, bostadsrättsföreningen eller hyresnämnden.

När en kommun hyr en bostad får de dock i sin tur hyra ut lägenheten i andra hand till någon annan – för dennes eget bruk – utan hyresvärdens samtycke (12 kap. 39 § andra stycket jordabalken). I dessa fall kan bostadsersättning beviljas trots att hyresvärdens godkännande saknas.

7.3.4 Bostadskostnad – övriga boendeformer

14 § FKFS 2017:6

Vid beräkning av bostadskostnader för andra boendeformer som bostadsrätt, småhus, andelshus, fri bostad m.m. tillämpas 9 och 14–21 §§ Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:9) om beräkning av bostadskostnad i ärenden om bostadsbidrag och familjebidrag i form av bostadsbidrag.

I vägledning 2004:10 *Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar* finns beskrivning av hur bostadskostnaden beräknas vid övriga boendeformer. Den kan du använda som stöd när du ska beräkna bostadens kostnad för övriga boendeformer.

7.3.5 Deltagaren ska bo i egen bostad

3 kap. 15 § FEA

Bostadsersättning lämnas inte till den som hyr ett eller flera rum i en bostad, eller stadigvarande bor tillsammans med en annan person.

Förordningen beskriver situationer där bostadsersättning inte får lämnas.

I ansökan om bostadsersättning intygar den sökande att han eller hon bor ensam i sin bostad och lämnar uppgifterna på heder och samvete. Det finns ingen anledning att ifrågasätta uppgifterna om inget annat talar för att deltagaren stadigvarande bor med någon annan.

11 § FKFS 2017:6

Om två eller flera personer är bosatta och folkbokförda i samma bostad anses de stadigvarande bo tillsammans, om inte den som ansöker om bostadsersättning visar något annat.

Om uppgifterna från Skatteverket visar att flera personer är folkbokförda i samma bostad måste deltagaren visa att han eller hon bor ensam för att kunna få bostadsersättning. Deltagaren kan göra det genom att skicka in handlingar, intyg eller andra dokument som visar att bostaden är en del av en fastighet eller motsvarande med flera bostäder.

8 Så beräknas tilläggsersättningarna

8.1 Gemensamma bestämmelser

10 kap. 8 § FEA

Etableringstillägg och bostadsersättning som ska lämnas för del av en månad, lämnas med ett belopp per dag som motsvarar en trettiondel av månadsbeloppet.

Tilläggsersättningarna beräknas till ett månadsbelopp. Om en tilläggsersättning ska betalas ut för en del av en månad beräknas ersättningens storlek genom att multiplicera antalet dagar som ska betalas ut med en trettiondel av månadsbeloppet.

Exempel

Etableringstillägg ska betalas ut från och med den 16 mars.
Månadsbeloppet är 4 500 kronor.

En trettiondel av månadsbeloppet = $4\,500 \text{ kronor} / 30 = 150 \text{ kronor}$

Från och med den 16:e till den 31:e mars är det 16 dagar.

$150 \text{ kronor} \times 16 = 2\,400 \text{ kronor}$.

Etableringstillägg betalas ut med 2 400 kronor för mars.

Om det senare visar sig att deltagaren ska få tilläggsersättning för hela månaden ska Försäkringskassan betala ut mellanskillnaden mellan månadsbeloppet och det som har betalats ut.

Om villkoren för tilläggsersättningen ändras mitt i en månad ska tilläggsersättningen beräknas enligt de nya villkoren för den del av månaden som ändringen avser. Det blir då alltså två olika månadsbelopp för samma månad. Försäkringskassan beräknar utifrån det faktiska antalet dagar i månaden hur stor del av respektive månadsbelopp som ska betalas ut.

Exempel

Etableringstillägg betalas ut med ett månadsbelopp på 1 600 kronor. Den 10 mars ändras villkoren och månadsbeloppet höjs till 2 400 kronor. Eftersom mars har 31 dagar divideras månadsbeloppen med 31

$1\,600 \text{ kronor} / 31 = 51,6129032 \text{ kronor}$

$2\,400 \text{ kronor} / 31 = 77,4193548 \text{ kronor}$

Från och med den 1:e till den 9:e mars är det 9 dagar.

Från och med den 10:e till den 31:e mars är det 22 dagar.

$51,6129032 \text{ kronor} \times 9 = 464,516129 \text{ konor}$.

$77,4193548 \text{ kronor} \times 22 = 1703,22581 \text{ kronor}$

Etableringstillägg betalas ut med 2168 kronor för mars.

8.2 Så beräknas etableringstillägget

3 kap. 12 § FEA

Etableringstillägg lämnas med

- 800 kronor per barn som inte har fyllt 11 år, och
- 1 500 kronor per barn som har fyllt 11 men inte 20 år.

Etableringstillägg lämnas för högst tre barn. Är barnen fler än tre lämnas etableringstillägg för de tre äldsta barnen. Om en nyanländ får underhållsstöd för tre barn enligt 18 kap. socialförsäkringsbalken, ska etableringstillägg enligt denna paragraf endast lämnas för de två äldsta barnen. Om underhållsstöd lämnas för fyra eller fem barn, ska etableringstillägg endast lämnas för det äldsta barnet. Om underhållsstöd lämnas för sex eller flera barn, lämnas inte något etableringstillägg.

Etableringstillägget beräknas utifrån antalet barn och ålder på barnen. Om förutsättningar ändras gällande antalet barn eller om åldern på barnen ändras under pågående beslut så ska etableringstillägget beräknas med ett nytt belopp.

8.3 Beräkna utifrån antalet barn, ålder och med avdrag för underhållsstöd

Etableringstillägget kan betalas ut för högst tre barn. Om det finns fler än tre barn i hushållet beräknas beloppet med hänsyn till de äldsta barnen.

Antal barn i hushållet som etableringstillägg ska beräknas på		Summa, kronor
Inte fyllt 11 år	Fyllt 11 år	
1	0	800
2	0	1 600
3	0	2 400
1	1	2 300
1	2	3 800
2	1	3 100
0	1	1 500
0	2	3 000
0	3	4 500

Om den sökande får underhållsstöd för ett eller två barn påverkas inte etableringstillägget. Annars gäller följande:

Om underhållsstöd beviljas för	... betalas etableringstillägg ut för
3 barn	de 2 äldsta barnen
4–5 barn	det äldsta barnet
6 eller fler barn	0 barn

Eftersom underhållsstöd betalas ut månadsvis i förskott och etableringstillägg månadsvis i efterskott, är det extra viktigt att hålla isär vilken tid utbetalningarna gäller.

8.4 Så beräknas bostadsersättningen

3 kap. 16 § FEA

Bostadsersättning får lämnas för den del av bostadskostnaden per månad som överstiger 1 800 men inte 5 700 kronor.

Om deltagarens bostadskostnad är lägre än 1 800, kronor kan han eller hon inte få bostadsersättning. Bostadsersättning kan som max betalas ut med 3 900 kronor.

Beräkning av bostadskostnaden skiljer sig åt beroende på vilken typ av bostad som den sökande bor i. Bostadskostnaden för en hyrd bostad är den avtalade hyran där vissa kostnader får räknas med. Bostadskostnaden för övriga boendeformer beräknas utifrån andra kriterier som anpassas efter boendets utformning.

Beräkning av bostadsersättning baseras på den bostadskostnad som deltagaren har. Om bostadskostnaden, eller uppgifter som ligger till grund för att beräkna bostadskostnaden, ändras under pågående beslut så ska bostadsersättningen beräknas på nytt.

8.5 Uppskattning av kostnader för en bostad

12 § FKFS 2017:6

Vid beräkning av en bostadskostnad tillämpas Pensionsmyndighetens föreskrifter (2014:11) om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad.

Bostadsersättning täcker vissa kostnader för bostaden. Eftersom besluten avser en period framåt i tiden så kan Försäkringskassan behöva använda schabloniserade belopp för beräkning av bostadskostnaden.

Pensionsmyndigheten ger ut föreskrifter om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad. Pensionsmyndigheten ger ut en uppdatering av föreskrifterna för varje år då schablonerna ändras. När det gäller uppvärmningskostnader har Sverige delats in i fyra klimatzoner. Kostnaden fastställs till ett belopp per kvadratmeter bostadsyta och år.

Eftersom bostadsersättning betalas ut månadsvis behöver årsbeloppet beräknas till ett månadsbelopp. Månadsbeloppet baseras i sin tur på antal kvadratmeter bostaden avser multiplicerat med den schabloniserade kostnaden per kvadratmeter.

8.6 Så beräknas bostadskostnaden för den som hyr sin bostad

13 § FKFS 2017:6

Bostadskostnad för en hyrd bostad är den avtalade hyran där följande kostnader får ingå:

- avgifter för bostaden som ingår i den avtalade hyran
- uppvärmning (inklusive varmvatten)
- vattenförbrukning
- sophämtning.

Om ovanstående kostnader inte ingår i den avtalade hyran, ska beloppet läggas till bostadens kostnad.

Hushållsel är en kostnad som inte får ingå.

Om hushållsel ingår i den avtalade hyran, ska beloppet dras av från bostadens kostnad.

8.6.1 Lägga till eller dra av en kostnad

Hysesavtal och hyreskontrakt behöver nödvändigtvis inte vara utformade på samma sätt, och hyresvärden kan i sin tur ha olika avtal utöver vad som ingår i hyreskostnaden. Det behöver dock framgå vilka kostnader som ingår i hyreskontraktet eller hyresavtalet. Försäkringskassan använder uppgifterna för att beräkna vilken bostadskostnad bostadsersättning ska betalas ut för.

8.6.2 Uppvärmning (inklusive varmvatten)

Kostnader för en bostads uppvärmning och för uppvärmning av varmvatten beräknas till ett gemensamt schablonbelopp enligt Pensionsmyndighetens föreskrifter. Om kostnaderna inte ingår i den avtalade hyran, ska de läggas till.

Enligt föreskrifterna fastställs kostnaden för varmvatten till ett fast belopp. Den kan antingen dras av från det gemensamma schablonbeloppet eller läggas till som en kostnad för bostaden.

Det betyder att om det bara är kostnaden för uppvärmning som ingår i hyran, så ska kostnaden för varmvatten läggas till enligt fastställt belopp.

Om situationen är den omvända, att det bara är kostnaden för varmvatten som ingår i hyran, så ska kostnaden för varmvatten dras av från det gemensamma schablonbeloppet. Resterande del av schablonbeloppet används för att beräkna kostnaden för uppvärmning.

8.6.3 Vattenförbrukning

Kostnaden för vattenförbrukning beräknas till ett schablonbelopp enligt Pensionsmyndighetens föreskrifter. Om kostnaden inte ingår i hyran så ska den läggas till bostadskostnaden.

8.6.4 Sophämtning

Kostnaden för sophämtning beräknas till ett schablonbelopp enligt Pensionsmyndighetens föreskrifter. Om kostnaden inte ingår i hyran så ska den läggas till bostadskostnaden.

8.6.5 Hushållsel

Kostnaden för hushållsel får inte räknas med i bostadskostnaden. Om kostnaderna för hushållsel ingår i hyran ska de beräknas utifrån det schablonbelopp som framgår av Pensionsmyndighetens föreskrifter och sedan dras av från bostadskostnaden.

8.6.6 Övriga avgifter

Om deltagaren har kostnader som inte bedöms tillhöra bostaden ska de dras av från bostadskostnaden. Av hyreskontraktet eller hyresavtalet ska det framgå vilka kostnader som gäller bostaden. Se metodstöd 12.6

8.7 Så beräknas bostadskostnaden för övriga boendeformer

I vägledning 2004:10 *Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar* finns en beskrivning av hur bostadskostnaden beräknas vid övriga boendeformer. Den använder Försäkringskassan vid beräkning av bostadskostnad för övriga boendeformer.

9 Besluta och betala ut ersättning

Här kan du läsa om vilka beslut Försäkringskassan kan fatta. Det du kan läsa om här är de regler för beslut och utbetalning som är specifika för just ersättningar till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. När de generella reglerna gäller hänvisas du i stället till Försäkringskassans övriga vägledning. Kapitlet beskriver också en specifik situation när ersättningen kan kvittas.

9.1 Besluta om ersättning

Grundersättningarna är dagersättningar. Men Försäkringskassan ska inte fatta ett beslut per dag, utan ett beslut per ansökan.

Tilläggsersättningarna är månadsersättningar. Försäkringskassan fattar ett beslut per ansökan. För tilläggsersättningarna kan Försäkringskassan i vissa situationer fatta beslut utan ansökan, detta beskrivs i avsnitt 1.3.

I vissa situationer kan Försäkringskassan fatta interimistiska beslut. Ett sådant beslut ska alltid följas av ett slutligt beslut.

Ett beslut går den sökande emot när han eller hon inte får allt som han eller hon begär i sin ansökan. Om a-kassan lämnar ändrade uppgifter som innebär att dagbeloppet blir lägre än det varit tidigare anses inte det vara en uppgift som går deltagaren emot. Deltagaren får då fortfarande så mycket ersättning som är möjligt givet att dagbeloppet alltid ska bestämmas utifrån de senast lämnade uppgifterna från en a-kassa.

Du kan läsa mer om beslut och kommunikering i vägledning 2004:7 *Förvaltningsrätt i praktiken*.

9.1.1 Interimistiska beslut

7 kap. 2 § FEA

Försäkringskassan får besluta om ersättning till en programdeltagare för tid till dess att ett ärende har avgjorts, om

1. ersättningens belopp inte kan bestämmas utan betydande dröjsmål,
2. Arbetsförmedlingen beslutat att stänga av deltagaren från rätt till ersättning enligt 1 § eller enligt 6 kap. 2, 3 eller 4 §,
3. det finns sannolika skäl att anta att Försäkringskassan kommer att stänga av deltagaren från rätt till ersättning enligt 6 kap. 5 §, eller
4. det finns sannolika skäl att anta att deltagaren inte uppfyller villkoren för rätt till ersättning enligt 2–4 kap.

Försäkringskassans beslut enligt första stycket ska avse den ersättning som kan antas gälla enligt ett slutligt beslut i ärendet.

Bestämmelsen beskriver i vilka situationer som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen kan fatta interimistiska beslut. Här kan du läsa mer ingående om de fyra situationer när Försäkringskassan kan fatta sådana beslut.

När ersättningens belopp inte kan bestämmas utan betydande dröjsmål

Om ersättningens belopp inte kan bestämmas på grund av att vi behöver uppgifter från någon annan än deltagaren så kan vi fatta ett interimistiskt beslut om vi ser att det finns en risk att utredningen drar ut på tiden.

Det interimistiska beslutet avser då summan av de dagbelopp som vi har bestämt att deltagaren ska få ersättning med.

Det finns ingen entydig definition om hur långt ett betydande dröjsmål ska antas vara för att Försäkringskassan ska kunna fatta ett interimistiskt beslut. Mer information om betydande dröjsmål och interimistiska beslut finns i vägledningen *2004:7 Förvaltningsrätt i praktiken*.

När Arbetsförmedlingen beslutat att stänga av deltagaren från rätt till ersättning enligt 1 § eller enligt 6 kap. 2, 3 eller 4 § FEA

Om en deltagare har fått ett beslut om avstängning som omfattar en eller flera dagar kan Försäkringskassan fatta ett interimistiskt beslut. Även här fattar Försäkringskassan ett beslut som gäller alla dagar deltagaren har ansökt om.

Eftersom Försäkringskassan ska kommunicera deltagaren de uppgifter som Arbetsförmedlingen lämnat i ärendet så innebär detta att vi kan betala ut den ersättning vi bedömt att deltagaren kan få trots beslutet om avstängning.

På så sätt behöver deltagare inte vänta på de pengar de ska få bara för att en eller flera dagar inte ska betalas ut. Om vi kommunicerar skriftligt går det bra att kommunicera i samma brev som det interimistiska beslutet.

När det finns sannolika skäl att anta att Försäkringskassan kommer att stänga av deltagaren från rätt till ersättning enligt 6 kap. 5 § FEA

Om en deltagare ansöker om ersättning när det pågår en utredning av om han eller hon ska stängas av enligt 6 kap. 5 § FEA så kan Försäkringskassan fatta ett interimistiskt beslut om att inte betala ut ersättning.

Om utredningen leder till att deltagaren inte stängs av ska Försäkringskassan besluta om att deltagaren ska få ersättning om villkoren för det är uppfyllda.

Om utredningen leder till att deltagaren ska stängas av ska Försäkringskassan fatta ett slutligt beslut om att inte betala ut ersättning för de dagar som är avstängningsdagar det vill säga dagar från och med det att Försäkringskassan påbörjade utredningen.

När det finns sannolika skäl att anta att deltagaren inte uppfyller villkoren för rätt till ersättning enligt 2–4 kap. FEA

Om en deltagare får ersättning, men det visar sig att deltagaren inte längre uppfyller villkoren för att kunna få ersättning eller ska få ersättning med ett lägre belopp kan Försäkringskassan fatta ett interimistiskt beslut om att innehålla ersättningen helt eller delvis.

9.2 Utbetalning

10 kap. 9 § FEA

Aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning beräknas och betalas ut av Försäkringskassan månadsvis i efterskott.

Etableringsersättning som lämnas för deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan får dock betalas ut oftare än månadsvis i efterskott. Detsamma gäller etableringstillägg och bostadsersättning som lämnas under tid för kartläggning och medverkan till upprättandet av individuell handlingsplan.

9 § FKFS 2017:6

Örestal som uppkommer vid beräkning av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, etableringsersättning, etableringstillägg eller bostadsersättning ska avrundas till närmaste krontal. Om beräkningen slutar på 50 öre, ska beloppet avrundas till närmaste högre krontal.

Försäkringskassan har beslutat att dessa förmåner ska betalas ut på en fast utbetalningsdag den 26:e varje månad. Deltagaren ska ansöka om ersättning per kalendermånad och Försäkringskassan betalar ut ersättning den 26:e i månaden efter.

Det finns ett undantag från att utbetalning sker på en fast utbetalningsdag och det är när etableringsersättning betalas ut för deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan.

Utbetalningar får då ske oftare än månadsvis i efterskott. Samma undantag gäller för tilläggsersättningarna i den situationen.

Försäkringskassan tillämpar detta genom att betala ut den lägre etableringsersättningen tillsammans med eventuella tilläggsersättningar så snart som möjligt.

9.3 Kvittning

7 kap 3 § FEA

Om Arbetsförmedlingen har beslutat att stänga av en programdeltagare från rätt till ersättning enligt 6 kap. 2, 3 eller 4 § och Försäkringskassan redan har betalat ut ersättning för de dagar som omfattas av beslutet, får motsvarande belopp dras av vid en kommande utbetalning.

Bestämmelsen innebär att om Arbetsförmedlingen meddelar Försäkringskassan om ett avstängningsbeslut efter det att vi har hunnit betala ut ersättning, så får det belopp som har betalats ut för mycket kvittas vid en kommande utbetalning.

Försäkringskassan ska som vanligt avgöra utifrån avstängningsbeslutet vilka dagar som ska vara avstängningsdagar. Det är summan av dagbeloppen för dessa dagar som får kvittas vid en kommande utbetalning.

Om Arbetsförmedlingen beslutar om avstängning enligt 6 kap. 2 § första stycket 4 FEA och Försäkringskassan har betalat ut ersättning för dagar som låg till grund för

det beslutet kan dagbeloppet för dessa dagar kvittas vid en kommande utbetalning även om dagarna inte ska vara avstängningsdagar.

9.4 Initiera återkravsutredning

Om Försäkringskassan bedömer att deltagaren inte kan få ersättning men utbetalning redan har gjorts, eller om utbetalning har gjorts med ett för högt belopp så ska vi initiera en återkravsutredning. Det gäller med undantag för den situation som beskrivs i avsnitt 9.3.

Läs mer om återkrav i vägledning 2005:3 *Återkrav*.

9.5 Ändring och omprövning av beslut med stöd av 113 kap. SFB

11 kap. 1 § FEA

Bestämmelserna i 113 kap. 3–17, 19, 20 och 21 §§ socialförsäkringsbalken om ändring, omprövning och överklagande tillämpas på Försäkringskassans beslut enligt denna förordning.

11 kap 2 § FEA

Utöver vad som följer av 1 § ska Försäkringskassan ändra ett beslut om aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning som har blivit felaktigt på grund av att ett beslut från Arbetsförmedlingen om avstängning har ändrats eller undanröjts. Ändring ska dock inte göras om det är till den enskildes nackdel.

Försäkringskassan ska ändra ett beslut som Försäkringskassan har fattat och som inte har prövats av domstol, om beslutet blivit oriktigt av vissa anledningar (113 kap. 3 § SFB).

Försäkringskassan kan göra en sådan ändring såväl på eget initiativ som på deltagarens begäran.

Försäkringskassan kan också ompröva beslut efter en skriftlig begäran av deltagaren. Du kan läsa mer om ändring och omprövning i vägledning 2001:7 *Omprövning, ändring och överklagande av Försäkringskassans beslut*.

9.6 Beslut när socialnämnden begär utbetalning för retroaktiv tid från Försäkringskassan

Det händer att socialnämnden begär att få deltagarens ersättning som kompensation för försörjningsstöd som socialnämnden har betalat ut och som avser samma period som vi nu ska betala ut ersättning för. Kommunerna kan göra det när det gäller socialförsäkringsförmånerna i enlighet med 107 kap. 5 § SFB, men när det gäller ersättningarna för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program finns inte någon sådan reglering. Det innebär att vi måste fatta ett beslut om avslag när socialnämnden skickar in en sådan begäran. En kopia på beslutet ska skickas till deltagaren.

En deltagare kan dock genom fullmakt godkänna att ersättning betalas ut till socialnämnden. Läs mer om fullmakt i vägledning 2004:7 *Förvaltningsrätt i praktiken*.

10 Försäkringskassans uppgiftsskyldighet och utredningsbefogenheter

10.1 Försäkringskassans uppgiftsskyldighet

9 kap. 3 § FEA

Försäkringskassan ska till Arbetsförmedlingen lämna de uppgifter som har betydelse för

1. ett ärende hos Arbetsförmedlingen om varning och avstängning från rätt till aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning,
2. ett ärende hos Arbetsförmedlingen om återkallelse av anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program, och
3. Arbetsförmedlingens verksamhet om statistik, prognoser och ekonomisk redovisning som avser ersättningar enligt denna förordning.

Den första punkten i bestämmelsen handlar om att Försäkringskassan ska informera Arbetsförmedlingen om vi har information som kan påverka Arbetsförmedlingens beslut om varning eller avstängning, det kan vara information vi har i våra system eller information som någon annan lämnat till Försäkringskassan.

Den andra punkten i bestämmelsen handlar primärt om att Arbetsförmedlingen behöver veta vilka deltagare som har fått ersättning under längsta möjliga tid enligt 2 kap. 8 § FEA (JOB-dagar). Arbetsförmedlingen behöver uppgiften eftersom de i vissa situationer ska återkalla programmet i stället för att besluta om varning eller avstängning för dessa deltagare (15 § FJOB). Även annan information kan ha betydelse för Arbetsförmedlingens beslut om återkallelse, exempelvis att vi ser att deltagaren inte längre är bosatt i Sverige.

9 kap. 4 § FEA

Försäkringskassan ska till Centrala studiestödsnämnden lämna de uppgifter som har betydelse för ett ärende hos nämnden om

1. studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395), och
2. studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd.

Försäkringskassan tillhandahåller uppgifter om arbetsmarknadspolitiska program samt utbetalt aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning via Försäkringskassans IT-system.

10.2 Försäkringskassans utredningsbefogenheter

10 kap. 11 § FEA

När det behövs i ett ärende om ersättning eller i övrigt för tillämpningen av denna förordning får den handläggande myndigheten ställa frågor till programdeltagarens anordnare av insatser, arbetsgivare, läkare eller någon annan som kan antas kunna lämna behövliga uppgifter.

Bestämmelsen beskriver att Försäkringskassan har rätt att efterfråga sådan information vi tycker behövs i ett ärende. Eftersom utgångspunkten är att vi ska lita på de uppgifter som deltagare lämnar så handlar detta främst om när vi har fått någon indikation på att det deltagaren har sagt inte stämmer.

11 Övriga bestämmelser

11.1 Arbetskonflikter (strejk och lockout) med mera

1 kap 2 § FEA

Lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt tillämpas på ersättning enligt denna förordning, med undantag för ersättning

1. som har beviljats före konfliktens utbrott eller sökts före varsel om konflikten,
2. som i annat fall uppenbarligen skulle ha lämnats även om konflikten inte inträffat,
3. som blivit aktuellt på annat sätt hos Arbetsförmedlingen före varsel, och
4. till personer med funktionsnedsättning som av medicinska eller sociala skäl behöver utbildning på grund av funktionsnedsättningen.

Huvudregeln är att ersättning inte betalas ut vid arbetskonflikt. Bestämmelserna om rätt till ersättning vid arbetskonflikter, till exempel strejk och lockout, finns i lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt. Samhällsstöd betalas inte ut till arbetstagare som är indragna i arbetskonflikter, vilket framgår av 3 §.

I detta sammanhang jämföras deltagaren med en arbetstagare. I bestämmelsen ovan finns några undantag från huvudregeln. Ett undantag är att ersättning kan betalas ut till personer med funktionsnedsättning som av medicinska eller sociala skäl behöver utbildning på grund av funktionsnedsättningen.

11.2 Övergångsbestämmelser

Punkt 3 övergångsbestämmelser till FEA

Den upphävda förordningen om aktivitetsstöd gäller fortfarande för ersättningar som avser tid före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelse till FKFS 2017:6

De upphävda föreskrifterna (RFFS 1996:24) för tillämpning av förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd gäller fortfarande för ersättningar som avser tid före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelse till FKAR 2017:2

De upphävda allmänna råden (RAR 2001:3) gäller fortfarande för ersättningar som avser tid före den 1 januari 2018.

Detta innebär att om en deltagare begär ersättning för tid före 1 januari 2018, ska Försäkringskassan besluta utifrån de regler som gällde då.

Det innebär bland annat att om deltagaren har varit frånvarande ska vi bedöma frånvaron, och om deltagaren får utvecklingsersättning ska den inte minskas med andra förmåner och ersättningar. Reglerna finns i den upphävda förordningen om aktivitetsstöd.

12 Metodstöd

12.1 Metodstöd – återrapportering till a-kassan

Återrapportering innebär att Försäkringskassan meddelar a-kassan hur många dagar med aktivitetsstöd som har betalats ut till en viss deltagare inom en ersättningsperiod. Återrapportering ska göras i alla ärenden där deltagaren

- får aktivitetsstöd
- uppfyller villkoren för a-kassa
- inte är utförsäkrad från arbetslöshetsförsäkringen.

Återrapportering ska alltid göras med en dag för varje utbetald dag med aktivitetsstöd, oavsett vilken omfattning programmet har.

För att Försäkringskassan ska kunna återrapportera till a-kassan måste a-kassan ha skickat en avisering om fastställda dagar. A-kassan behöver uppgiften bland annat för att kunna

- betala ut eventuell a-kassa
- avisera om fastställda dagar i efterföljande program
- utreda om deltagaren har rätt till fler ersättningsdagar.

12.1.1 Fastställda ersättningsdagar

För deltagare som uppfyller villkoren för a-kassa, aviserar a-kassan preliminära uppgifter om antalet tilldelade och förbrukade ersättningsdagar vid programstart, inklusive de dagar som deltagaren antas förbruka fram till programstart. A-kassan ersätter sedan sin avisering om preliminära uppgifter med en avisering om fastställda ersättningsdagar. Normalt gör de det 28 dagar efter programstarten eller senare. Försäkringskassan behöver få uppgift om fastställda dagar för att kunna återrapportera till a-kassan.

12.1.2 Hantering av ersättningsperioder i Försäkringskassans IT-system

När a-kassan första gången aviserar antalet tilldelade ersättningsdagar i en ersättningsperiod får ersättningsperioden löpnummer 1 i Försäkringskassans IT-system.

Om deltagaren uppfyller villkoren för en ny ersättningsperiod under en pågående programperiod, aviseras den nya ersättningsperioden med löpnummer 2. Försäkringskassan ska då bestämma dagbeloppets storlek utifrån de nya uppgifterna som a-kassan har aviserat.

Om a-kassan har aviserat en ersättningsperiod med löpnummer 2 och Försäkringskassan gör en rättelse av en tidigare återrapportering för ersättningsperioden med löpnummer 1, innebär det att aviseringen för ersättningsperioden med löpnummer 2 inte längre är giltig. Deltagarens dagbelopp kan då inte längre bestämmas utifrån uppgifterna i ersättningsperioden med löpnummer 2. Dagbeloppet ska i stället baseras på uppgifterna i ersättningsperioden med löpnummer 1. A-kassan kan komma att skicka nya uppgifter på löpnummer 2 i och med den rättade återrapporteringen. Då ska de nya uppgifterna beaktas.

12.1.3 Vilka dagar ska återrapporteras?

Bara dagar med utbetalt aktivitetsstöd ska återrapporteras. I kapitel 6 beskrivs i vilka situationer aktivitetsstöd inte betalas ut.

Återrapportering görs till a-kassan i två steg: delåterrapportering och slutåterrapportering, beroende på hur många ersättningsdagar deltagaren har förbrukat.

12.1.4 Delåterrapportering

Det finns två situationer när Försäkringskassan ska göra en delåterrapportering av antalet förbrukade ersättningsdagar till a-kassan:

- När 70 ersättningsdagar återstår.
- När 50 ersättningsdagar återstår.

Det är viktigt att delåterrapportering görs i dessa fall, eftersom a-kassan då utreder om deltagaren kan få sin ersättningsperiod förlängd eller om deltagaren kan beviljas en helt ny ersättningsperiod. Vid delåterrapporteringen behöver inte den 50:e eller den 70:e dagen anges med ett exakt datum. Det räcker att skriva den senast ersatta dagen i den utbetalningsperiod där den dagen ingår.

12.1.5 Slutåterrapportering

Det finns fyra situationer när Försäkringskassan ska göra en slutåterrapportering av antalet förbrukade ersättningsdagar till a-kassan.

När ersättningsdagarna är slut

Försäkringskassan ska slutåterrapportera till a-kassan när ersättningsdagarna i en ersättningsperiod är slut. A-kassan utreder då om deltagaren kan få sin ersättningsperiod förlängd eller om han eller hon kan beviljas en helt ny ersättningsperiod. När slutåterrapportering görs med anledning av att ersättningsdagarna i en ersättningsperiod har tagit slut, ska den sista ersättningsdagen (dag 300 eller 450) anges som senast utbetalda dag.

När deltagaren har begärt ersättning för hela programperioden

Försäkringskassan ska slutåterrapportera till a-kassan när deltagaren har begärt ersättning för hela programperioden. Då ska programmets slutdatum anges som senast utbetalda dag.

När programperioden har tagit slut och deltagaren inte har begärt ersättning för alla dagar i programperioden

Försäkringskassan ska slutåterrapportera till a-kassan när programperioden har tagit slut även om deltagaren inte har ansökt om ersättning för alla dagar i programperioden. Vid slutåterrapporteringen ska programmets slutdatum anges som senast utbetalda dag.

När a-kassan aviserar ändrade uppgifter

Om a-kassan aviserar en ändring av antalet fastställda ersättningsdagar i ett redan slutåterrapporterat program, ska alltid en ny slutåterrapportering göras utifrån de nya uppgifterna.

12.1.6 Rättelse av återrapportering

Försäkringskassan kan göra en rättelse av en period som redan är återrapporterad. Rättelsen ersätter i så fall den tidigare återrapporteringen, vilket innebär att rättelsen inte ska göras med skillnaden mot tidigare registrerad uppgift, utan som en ny återrapportering.

En rättelse av återrapportering ska exempelvis göras när vi har fattat beslut om återkrav av hela aktivitetsstödet för en viss dag eller om utbetalning för fler dagar än tidigare.

Om vi gör en rättelse av återrapporteringen för en ersättningsperiod med löpnummer 1 eller om a-kassan aviserar en ändring av dagar för en ersättningsperiod med löpnummer 1, så innebär det att en eventuell avisering för en ersättningsperiod med löpnummer 2 inte längre är giltig. Då kan deltagarens ersättning inte längre baseras på uppgifterna i ersättningsperioden med löpnummer 2. Ersättningen ska i stället baseras på uppgifterna i ersättningsperioden med löpnummer 1. Om a-kassan skickar nya uppgifter för ersättningsperiod med löpnummer 2 ska de nya uppgifterna beaktas.

12.1.7 Återrapportering vid parallella program

Om deltagaren har två deltidsprogram under samma period, ska återrapportering av dagar bara göras i det ena programmet. Det andra programmet återrapporteras med 0 dagar och programmets slutdatum anges som senast utbetalda dag.

Om det finns två deltidsprogram som inte avser exakt samma tid, ska återrapportering göras i ett av programmen för de dagar som sammanfaller och i respektive program för de dagar som inte sammanfaller.

12.1.8 Återrapportering vid utträde ur a-kassa

Om a-kassan har aviserat att en deltagare har utträtt ur a-kassan och ingen ny dagpenningsavisering kommit in efter aviseringen om utträde, ska återrapportering endast ske om deltagaren når 70, 50 eller 0 kvarvarande ersättningsdagar innan datumet för utträdet. Om en dagpenningsavisering kommit in från en ny a-kassa inom samma program, ska återrapporteringen göras till den a-kassa som skickat den senaste dagpenningsaviseringen.

12.2 Metodstöd återinträde och på nytt anvisad

När Arbetsförmedlingen meddelar att en deltagare har återinträtt eller på nytt blivit anvisad till ett program ska dagbeloppet bestämmas utifrån de uppgifter som gällde innan deltagaren lämnade det program som han eller hon nu påbörjat igen. Detta gäller så länge deltagaren är medlem i a-kassan.

Om a-kassan i den aktuella programperioden har aviserat att deltagaren inte uppfyller villkoren för a-kassa, så kommer a-kassan inte heller att avisera om deltagaren avslutar sitt medlemskap hos dem. Därför måste Försäkringskassan före varje utbetalning kontrollera om deltagaren fortfarande är medlem i a-kassan.

12.3 Metodstöd – lämna impuls för kontrollutredning

Om du som handläggare misstänker att en deltagare har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter ska du bedöma om det handlar om ett medvetet eller grovt vårdslöst försök att få ersättning på felaktiga grunder.

Huvudregeln är att du kontaktar deltagaren och inhämtar uppgifter muntligt. Har deltagaren en trovärdig och ursäktbar förklaring till varför uppgifterna lämnats trots att de inte stämmer, ska du inte lämna någon impuls till kontrollutredning. Om du däremot bedömer att deltagaren inte har det ska du lämna en impuls till kontrollutredning.

Hur du ska lämna impulsen och i vilka fall den inte ska lämnas kan du läsa mer om i riktlinjerna (2009:9) *Överlämnande av impulser till kontrollutredning och till andra myndigheter samt beslut i samband med kontrollutredning*.

12.4 Metodstöd – bostadskostnaden för den som hyr sin bostad

Ett grundläggande villkor för rätt till bostadsersättning är att kostnaden avser bostaden. Här följer en sammanställning som ger en överskådlig bild över olika avgifter. Sammanställningen innehåller exempel över tidigare frågor som har uppkommit.

Vad står på kontraktet?	Det ska räknas med i bostadskostnaden	Det ska inte räknas med i bostadskostnaden
Trappstädning	X	
Diskmaskin	X	
Garage		X
Säkerhetsdörr	X	
Hyressättningsavgift	X	
Möbler	X	
TV-abonnemang	(X)	(X)
Internetabonnemang	(X)	(X)
Parkeringsplats		X
Hemförsäkring		X
Fönsterputsning		X
Fritidsmedel	X	

Både TV- och internetabonnemang kan räknas med som en avgift i hyran, Det gäller under förutsättningen att det är hyresvärden som har tecknat ett avtal med leverantören och att avgiften blir tvingande för deltagaren. Däremot så ska inte avgiften räknas med om deltagaren själv tecknar ett sådant avtal.

Standardförbättringar som följer lägenheten får räknas med som bostadskostnad. Exempelvis säkerhetsdörr eller inglasad balkong.

Källförteckning

Lagar

Lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt

Jordabalk (1970:994)

Lag om arbetslöshetsförsäkring (1997:238)

Inkomstskattelagen (1999:1229)

Socialförsäkringsbalken (2010:110)

Fängeslagen (2010:610)

Förordningar

Förordning (1983:366) om utbetalning av dagersättningar från Försäkringskassan

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Socialtjänstförordningen (2001:907)

Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin

Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar

Förordning (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare

Förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser

Förordning (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Föreskrifter

Försäkringskassans föreskrifter (2017:6) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Pensionsmyndighetens föreskrifter (2014:11) om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad

Allmänna råd

Försäkringskassans allmänna råd (2017:2) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Förarbeten

DS (2013:59) åtgärder inom aktivitetsstödet med mera.

Försäkringskassans riktlinjer

Riktlinjerna (2009:9) Överlämnande av impulser till kontrollutredning och till andra myndigheter samt beslut i samband med kontrollutredning

Försäkringskassans vägledningar

Vägledning 2001:7 Omprövning, ändring och överklagande av Försäkringskassans beslut

Vägledning 2004:7 Förvaltningsrätt i praktiken

Vägledning 2004:10 Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar

Vägledning 2005:3 Återkrav

Vägledning 2015:1 Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning